

509716

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 6.

NO. 168

నంపుటము. ౬

చెన్న పట్టణము 1919వ సం॥ ఆక్టోబరు నెల 24 వ తేది శుక్ర వారము
సిద్ధాంతి నామ సంవత్సర శాశ్వత మాస శుద్ధ దశమి.

సంచిక ౧౬౮

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు కసిద్ధి కెక్కినది.
ఇతర వీధిమైన నొప్పులను కూడ
మా అమృతాంజనమును వాడి
వంతమాత్రమున నయమగును.
సులభ వెల 0.8-0 అణా.

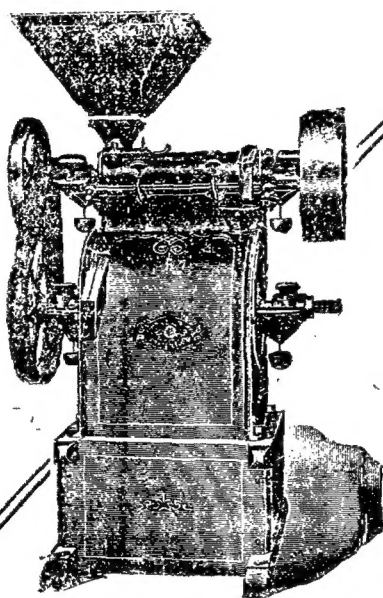
మోహిని తైలము రు 0-12-0

తామర తైలము 0-6-0

దంతచూర్ణము 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,

6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

Genuine Engelberg Rice Hullers

are in use in every Rice Milling District in India, and are giving satisfaction wherever installed.

We prepare and submit estimates for all sizes of Rice Mills equipped with Engelberg Hullers, and Shellers, and driven either by our own well-known Steam Plants or BLACKSTONE Liquid Fuel Engines.

Note.—Genuine Engelberg Machinery and the Spare Parts for same, can be had only from us, as we are Sole Agents and Distributors.

MARSHALL, SONS & CO. (India), Ltd., Engineers

9 Second Line Beach, Madras (P.O. Box 141)

and at BOMBAY, CALCUTTA, BEZWADA, LAHORE and TANJORE

నమ్మకము

నచ్చునిది వెంటనే వాపీను పుచ్చుకొనెదము.

బంగారు, వెండి, రాళ్ళనగలు

ఉమ్మిడి - రామయ్య శెట్టి,

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

నగలవర్తకులు, మదరాసు.

నగలు వాణ్యముగాను, భూమిలోడను సుమైన ధర
లకు విక్రయించబడును. తయారైన తేనివాటిని అతి కి
ప్రముగా కాలరాచునంతటి తయారుచేసి ఇవ్వబడు
ను. ఒకసారి అర్హులయిచ్చి నగలు తయారు చేసుకొన్న
వారికి నమ్మకవిషయము తెలుసును. (1842)

కారణం బ: ఇది శ్రీధర్మశాస్త్రిని నామ శాటకము
అంతర జనిపితరకలయను. వెల 0-4-0 పాస్తీల తేలు.
విద్రవప్రతికా కార్యాలయము, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

మిక్కిలి ప్రశస్తిమైన వరిమళ్లద్రవ్యము

ఓటోదిల్బహారు (జె.బి.బి.)

వరిమళ్లద్రవ్యముల కన్నిటికీ కది రాజు

ఇండియా శాశ్వతముగా జరిగిన అన్ని పదార్థములందును చాల
కలికములను క్రమంసా తక్కినవి నిర్మూలించి.

దీనిలో సారాయి శంఖంధ మేమియును లేదు గాన ఆచార
పరలందరును గూడ దీనిని నిరభ్యంతరముగ నుపయోగింపవచ్చును. తలు
విధములగు పుష్పముల నువానన దీనియందు గలదు. ఒకటిరెండు
చుక్కలు తేలుములుమీద వేసిన చాలును. అప్పుడే జోసితెచ్చిన
పువ్వులకున వ్యాపించు వరిమళ్లద్రవ్యము కలిమి మెరిమితుముగ
వ్యాపించుచుండును. దీని నువానన నిలచునంతకాలము మిఠాయి పరి
వర్తకమునకును నిలువదు. పెద్దనైజా (అరటిపున్నబుడ్డి) రు 2-0-0
మధ్యనైజా రు 0-12-0 చిన్ననైజా రు 0-8-0 చి.పి. చార్జి రు 0-5-0.
మిథులమునందు వరంగిల్ కింది సోల్ ఏజెంట్లు వ్రాయుదు.

అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ,
(D 126 W 100) 155 జమ్మూమసీదు, బొంబాయి.

అమృతాంజనం డిపోవారి శోషధాలయమునందు అమృతాంజనం, తామరతైలము, మోహినితైలము,
దంతచూర్ణము మొదలగు ముఖ్యోషధములే గాక, ఇతరములగు మందులు కూడ అనేకము లున్నవి.
కావలసినవారు కేటలాగును తెప్పించి చూడవచ్చును. కేటలాగునకు వ్రాసినచో తక్షణం పంపెదము.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ పత్రికలు.

(మంజూరి సుబ్బారావుగారు.)

వాస్తవమునకు ప్రేమకర శిలువల వీరభద్రరావు తంతులు గారు "వారికి సహజమైన శిక్షణ" లో నిచ్చిన సమాధానమును జదివి యానందించితిని! నిశ్చయముగా నానందించితిని! ఏమందురా? నేను ప్రాచీన వారి "సహజ శిక్షణ"ను విశేషముగా నాకు సమర్థతయ్యెట్లు వారు స్థిరముగా నే సహజము ప్రాచుర్యము లో కలుగుచున్నట్లు వారు వ్యాసమును ప్రాచీనమునందరినీ జేసిరి. అందులకు వారికి వందములు.

నేనాంధ్రప్రదేశ్ పత్రికల పక్షమున "వకాలత్తు" నై కొంటేనేరదు! అనుకుంటే క్రొవీరిన దప్పేమి? నేను వివరముగా నాకు సమర్థతని తోచినది. అది విన్నవి విన్నయట్లు ప్రేమకర భద్రరావుగారి క్రిందివిధమున బ్రోచించుచు బ్రోచించితిని కాని నా "అపరాధము" నేమియు వెల్లడించలేదు!

"అందులకు ప్రేమకర భద్రరావుగారు ప్రాచీన వంశ కృత్యములు, గ్రంథములు, చరిత్రానుసారము గల మందపాటి వారిని బాగుగ విచారింపి, నేను ప్రాచీనములలో వ్యాసమును సమర్థము వారికి గప్పజేసినా, సరసమైన మాత్రు లాన రించెదనని ప్రార్థించుచున్నాను. అట్టి మందపాటివారిలో బుచ్చయ్యపాపయ్య నేనొకరనిచెప్పను." 27-8-19 ఆంధ్రప్రదేశ్.

ఇక విషయముల బరిశీలించెదము గాక! మీర ప్రతి బంధములని కీర్తి క్రింద చెప్పిన "వేదా"ల ప్రాచీన విషయములు చాలావఱకు సత్యములు స్థల పురావస్తుల సృష్టిమలు నేనెఱుంగను. ఆ మాటలు మన కవులకు బాధితులకు నొరవము నిచ్చుచున్నావు. కాని చరిత్ర గాననికి జిక్కులు. జాతి, మత, కులభేదములు, పెక్కు అన్నమాట సత్యము. ప్రేమకర భద్రరావుగారు, మనసంఘచక్రము చిక్కులలో నుడిచుచున్నది యంగీకరించుచున్నాను. ఇదికాక? కానములన్నయొక ప్రకటించలేదు ప్రకటించినా? మన భావములందరికాక ప్రజలు లేని పరజేబాలు చూచి నుడిచిరి. కాకలేముల రాజ్యమైన యొరంగల ప్రాంతము నందలి కానముల నై కామరాజ్యము లో నున్న వెన్నెక్కలో మనకు చెలియను. కావున నియమముల బరిశీలన మొనరు వలె; జరిగితాము ప్రత్యక్ష ప్రమాణమునకు విరుద్ధముగ నిర్ధారము లానని, కులములకు నిషేధము కల్పించుట మంచిని కాదని నాకు తోచినది. ఉప్పు ప్రమాణములకు వెల్లడించితిని. వివరములకు వెల్లడించి. సకారమున దిద్దుకొనలేదని ప్రార్థించితిని. ఇది అపరాధమా?

ప్రేమకర భద్రరావు పంతులుగారు 8-వ పేజీలో జరిగిన క్రిష్ణున కుండలనీస స్వాస్థ్యత్యాగిని గుఱుములు వర్ణించిరి. అది యొక యధార్థములే! ప్రేమకర భద్రరావు పంతులుగారు వెళ్ళుకొని విన్నవించి ప్రాంతముల కిగరను లోటుకల్గి, కల్పనలను నులలోలాలవకు మీరి బట్టినవని మేమెఱుంగుచును. సంకల్పమునకు నేయిరాపాయలకు ప్రాంతములు పూర్వార్థిక భూములు మీరు మనభావనిమానములతోను, చరిత్ర పీఠికలందు ఉపవాదని యెఱుంగుచును! కాని గుఱుములను! దోషము కొనకు! మీ స్వాస్థ్యత్యాగిని మీరు సంఘమును చూపించిన జాప్యముగను.

వైగా సంఘచక్రము ధారము తెలిసినవారులన్నియు సెకలై, యొకమధ్యములకి మన కుభిసృష్టిలోని వక్రముని ప్రేమకరముగా రిట్టి రచనకు కిగరను ప్రాచీనము. అందులకు నే కాచోలు పర్యవాయములు, క్షత్రియులు, కర్షులు, బలిజేలు, నందలు చతుర్థుల సంధిపులని ప్రాచీనము. వైగా రాజపుత్ర భావమునందలి క్షత్రియులు కూడ సూర్యులే యనివారు.

ఇది మన జాతీయనిర్మాణమున కిగరములలో సభి ప్రాయభేదములు కలవు. సర్వసాధారణ మనసరమైనను కర్మాక్రమ భేదము అందవలయు ననియే కొండలు యభిప్రాయము. వైగా నిది చరిత్ర గాననివారి కాదు. చరిత్ర గానము సంఘసంస్కర్త కాదు. సంఘవిప్లవములను మనచరిత్రనుజూపి, చరిత్ర భేదములు, కర్మ భేదములు మనయభివృద్ధి కాటంకములయినయెడల నదిచెప్పవచ్చును. కాని సర్వసర్వములకు కలిపిచే నుటకు ప్రయత్నించుట వ్యాజ్యమైన పనికాదు. అది సత్యమైనట్లు వ్రాయవచ్చును. సర్వసర్వములను నొక్కటిగా నుండిన ప్రేమకర భద్రరావుగారు రచించుచున్నాడు. అది కాదని ప్రత్యక్ష నిదర్శనములు కాన్పించుచున్నవి నావాదను చక్రయుగమునకు బూర్వము మానవులకు చక్రప్రాయముండె యుండ జారులు లేనని ప్రేమకరముల వారికి ప్రాచీనములైనను. మనము మూలములను చరిత్ర భేదములను కాలమును గురించి కాదా?

క్షత్రియులను దాడు కూతురిని యనవదనియు; జరుగవలసిన సంధిపుల మంటిమియు, ప్రేమకరముగారు చెప్పుచున్నాను. ఇది వారు సకలములను విమరుకొననట్లే! ద్విగత అనర్థముగా మనమిప్పుడెంచుచున్న యాంధ్రక్షత్రియులను

జరుగవలసిన వారనటకు ను కూతురిని నుటకు ను X ల భేద మేమి యో నాకు దెలియలేదు. మాద్రక్ష్యమిట్టిదైనను ప్రస్తుత వ్యవహారమునందు జరుగవలసిన ముగిసా కూతురిని మన మొందుచున్నాము. వైగా కూతురినే మనమిప్పుడు విష్ణుపాదమునందు బుట్టినవారమున్నాము. ఈ విషయమునకు వారికాస్త్రాగ్రమే వ్యాఖ్యానముగాని, కల్పనలకు మారుమారులు వారి స్థాపించిన యపవాదమును బోగొట్టె బాలి యుండలేదు. స్పష్టముగా వారి యభిప్రాయక నిష్పక్షే మీర ప్రకటించుట ధర్మము.

భావశీలమైనదా? భావము శీలమైనదా? యను "వ్యాఖ్యానము పారిభాషిక వివాదముల" లో నాకు బనిలేదు. శీలమైన వారి వ్రాసిన లాగనా కానములైనవి! భావమున దదంతిష్ట భావములకు సవివాధార సంబంధము. కావున నే సత్యము వ్రాయలేదు. ఒక కేళ "భావ"మున కల్పప్రయోగము కల్పమేమో వారిభావమో, వ్రాసినా యొకనా కానములైనవి! అట్లే వ్రాసియుంటిని. ఇంతకాలమునకు నేను మీ వ్రాసిన ఖండించక యూహించి నేమి యని ప్రేమకరముల వారికి మారుచున్నాను. వారు మీ ప్రాంతము చరిత్రవృద్ధి సుకేతులకు నావలయులైనను, నీ యే దెనిమిది సంవత్సరములందు యే నేను ప్రేమకరముల వారి వ్రాసిన కేళుని చెప్పుచున్న నాకు దగిం యధారములు లేనిది నేను మీ ప్రాంతము కాదనుట యెట్లు? నాకు గాక వంశజాలము చెప్పకొను మందపాటి వారిలో నేను నాకు కలిగి నెలదినులైనది. వారు చెప్పిన కథ వింటిని. ప్రతాప చక్ర సోమశేఖరాచార్యులతో బోల్చిచూచితిని. వారికథ చాలావఱకు సరిపోయింది. ఇది మరేమిది మామూలని ప్రేమకరముల వారిని ప్రార్థించితిని.

ప్రేమకరముగారు జరిగెను కాలిగులకు, ఒడ్డున కచ్చివట్టి మన క్షత్రియులకు కచ్చివట్టి సామాన్యతతో బల్లివారు. ఇది మీ జన్మస్థానము కలెను తాలుకా భీమరచా తాలూకాలోనున్న క్షత్రియులకు, పూసపాటి, కాకర్ల, పూడి, కర్నవాయి, కలిదండి మొదలగు కులకన్య క్షత్రియుల వంశములవారి యజ్ఞోపవీత ధారణముతో బోల్చుట సామాన్యము!

ప్రేమకరముగా ఆంధ్రప్రదేశ్ పత్రికల యజ్ఞోపవీత ధారణము ద్విగత వర్ణముగా గాక కాలిగులలో భరించుచున్నారా? మీరి వివాహసంహారములు నేనొక్కముగ జరుగుటలేదా? నున్నట్టియు కచ్చివట్టి కర్మము ద్విగతముల జాలవలె నేనొక్కముగ జేయక చతుర్థములను కూడుల వలె బుర్రాలోక్తముగ జేయుచున్నారా? ఈసంగతి తామెఱుంగుచు ప్రేమకరముగారు ముగించరా? మీరు చతుర్థములను లేమైనను ద్విగతవర్ణము వారివలె సంఘమును మోసగించి బ్రాహ్మణులకు లంచమిచ్చి సమోత్పత్తి నుండిన చెప్పకలరా? నిచ్చిన మెట్టికెట్టియు చతుర్థ కులముల ద్విగత కులములగుట హిందూ సంఘమునకు బూర్వము కాదు నేడెక జరిగియుండకలరా? ఇప్పుడు మాద్రక్ష్యసోమశేఖరుల బతులు జేరి జరిగెను నేమిచున్నారకదా! ఆ కూతురిని క్షత్రియుల ద్విగతవర్ణమువారిని ప్రసించెదరా? క్రొంగి కూలి పోయి యున్న యాయుధదళ కేళాభ్యుదయంజే, బాహ్యులును భూభక్తలైన చతుర్థ కులముల వారి నెక్కువ కులము వారిగా జేయుట కొడికట్టి కొనకులేదా? కల్పకొనక సాగడే! బ్రాహ్మణ భక్త్యమేంత చెడిపోయినను, తుదకు దాడు మరచించు చున్న ను ఈకేళాభ్యుదయంజే దిగిపోవుటలేదు. భూభక్త లొగుటలేదు. మునునూ కానము నుండి మీరు వాదించినట్లే కాక మేమి?

చతుర్థవంశ ప్రభవాస్త్రములపై క భువ సూర్యభక్త్యోగిని కామా; ధారీవరిత్యమ్ (భువి) దుగ్ధ యక్త్యమ్ కర్మాంత నామాని సర్వే) విన్నామ్.

మీ కేళాభ్యుదయంజే సామాన్యతాను ప్రేమకరము గారు ప్రాచీనమున్నాడు. ఈజ్ఞో భాగమునకు నాకైన యగ్గమిది. "మిమ్ముల ముగ్గురు చతుర్థవంశ సంధిపుల కేళుని తలమునకు నారాధించి ధారీవరిత్యమును దుగ్ధయక్త్యమును సరేంద్ర) విన్నామైనవర్మాంకమైన నాయమును గూడె (బొంది.)" అదేగా నిదియుక గొప్ప విశేషముగా జెప్పెను. తలమునకు "కర్మాంకమైన నాయము" ను బొందినెను. అది "సరేంద్ర) విన్నాము" అనెను. కావున రాజులకు లేక క్షత్రియులకు జేయవలసిన "కర్మ" కల్పము కేళుని వరపుపాదమున ముగ్గురు చతుర్థవర్ణముల పొందగలిగిన విశేషముగా కానములో నుగ్గడించి వాడేదాని, యెట్టికెట్టి కూతురిని కాని చతుర్థవర్ణములు కాని "సర్వాంత నాయము" కలవారిని కానకర్త యభిప్రాయము కానట్లు నాకు గప్పట్లు చున్నది. బుద్ధియుం లూహించెదరు గాక!

"కర్మ" కల్ప మొకవేళ చతుర్థవర్ణమునకు "విదదా"యినవగు గాక! క్షత్రియులకు జన్మతో బుట్టు పేరుకంటిది. బ్రాహ్మణులకు కర్మ, క్షత్రియులకు కర్మ, వైశ్యులకు గుప్త, కూతురిని దాసు, కల్పములను నేనొక విరుదములుగా భరింప

నక్కలలేదు. కావున రాజు రాజు కానము కూతురి "కర్మ" అని చెప్పటలేదు. కూతురిని కూడ బ్రాహ్మణ తలమునకు నట్టి వర్ణమునకు జేర్చుకొను వాడు. అది యొక విశేష కార్యము. కావుననే కానములో నుగ్గడించు కొనకులకు వచ్చెనని తోచు చున్నది. ఈకానము వాక్యమును దొరసత్యమున్నదా? కూతురిని తలసేమో? మానెడు!

ఇక మీరు కలిగియున్న జాడలకు తెల్లు వచ్చినవలె నున్న ప్రశ్నించుచున్నాను. నాకు దెలిసిన సంగతులు తెలిసినట్లు ప్రకటించుట నావలసినది. 7.8 సం॥ రచనలకు బూర్వము మీర ప్రకటించెదమని వాగ్దాసు మోసగించిన "సాంఘిక చరిత్ర" ను మీరింకను ప్రకటనము జేయక యాలించుటలే నా బాధ్యత కూడ వారి బూధనే యున్నది.

ఇక మీరు ప్రకటించిన కానములన్నివి. వారిని నేను చెప్పు ప్రశ్నలకు పురాణములు కొట్టికొనగలవు. కాని యొక ప్రాచీన కానములకు విరోధముగలవలె ప్రతాప చక్రము, సిద్ధేశ్వర చరిత్రము, సోమశేఖరాచార్యులను నొక ప్రాచీన గ్రంథములు గొట్టికొనగలవని కావు. అది కల్పము లాదురా? కానము లేల కాచూచు! పుస్తకము లిట్టిల ప్రామాణికంబురా? కానములను గొన్ని యిట్టిల ప్రామాణికంబు నున్నవి. ఇకయు (ప్రామాణికంబు) యున్నవి. ప్రేమకర భద్రరావు పంతులుగారు కానములను మరలించెను!

గణపతి శేవుడు క్షత్రియులను (బ్రాహ్మణులను) కూడుచున్న నేను ప్రాచీన సమకాలిని నాది చతుర్థవర్ణము బరిశోధనముని ప్రేమకరముగారు చెప్పిచూచు. వైగా గణపతి శేవుని భార్య సోమదాసుని విద్యాభాష కవి పేరు కడ వివారు. అర్థవారీశ్వరుని యాధ్యక్షుడ జేయుటకు గది యట్లు ప్రాచీనని వారే యంగీకరించుచు నలంకార గ్రంథమున దలి కవి వ్రాసిన జరిత్రాధారముగ దీక్షింతుట విశిష్టముగ నున్నది. నేను మందపాటివారు చెప్పిన మాటలను ప్రాచీని. కాని యది యసత్యములని తోచవచ్చును. ఆ మాటలే చక్ర గ్రంథము సోమదేవ రాజీయము నందున్నది.

"గీ. అందుచోలేములు భయానుభూతులగుచు కొట్టిదడలంబొసగి తాకుతులై రద్రమాంబుల బహురత్న రుచిరభూషణ కావ్యలంకారి గావించిన్నా మొదల. 2 ఆకాశము.

* * * * *
క. X X * ప్రభుశేవుల మీర పరితరము గావున క. మరలబడిన సమకాలిని కుగ్గడియోవ్యాసము. ఈ మాటలే సోమదేవరాజీయ మాతృకలకు ప్రతాపచక్ర, సిద్ధేశ్వర చరిత్రములకు నున్నవి. కావున గణపతి శేవుని కేళుని (బ్రాహ్మణ) భార్యలన్నారనుట నా కల్పము కాదు. ప్రేమకరముగారు తలచినట్లు నాదిచిత్త పరిశోధనా జన్యము లను గావు. కల్పకేళ భార్యలను వ్యాసముగ భార్యలను చూచునది. ఇంత గణపతిశేవుడు కలుగుచువు లాసరించి నట్లున్నది. క్షత్రియులకు కానిది క్రతువు తెల్లసర్పము?

ఇక గణపతిశేవుడు తాను చతుర్థవర్ణము కల్పలకు బెట్టాడెని వర్ణించి కానమును, గణపతిశేవు చెల్లెలు మైలాంబ చతుర్థవర్ణమున బెట్టాడెని త్రిపురాంతక కానమును మేకొనెను చతుర్థవర్ణమున బెట్టాడెని యొకరు దల కానము విద్యాగుల ప్రేమకరముగారు చూపిరి. పూర్వము క్షత్రియులు కూడకల్పలకు బెట్టెదామనవారు కలదు. (బ్రాహ్మణులకు క్షత్రియ కల్ప కుమార్తె) కల్పలకు, క్షత్రియులకు బెట్టెదామనవారు కల్పలకు బెట్టెదామనవారు కల్పలకు బెట్టెదామనవారు కల్పలకు. కావుననే గణపతిశేవుడు బహుళ: భిన్న: దాసుల కేళ కూడసోదరిని కూడుచుకొనుటతోగాని, తాను కూడకల్పలకు బెట్టెదామనవారు కాని యాతని క్షత్రియవర్ణమునకు భంగము కాన్పించు. మరల కానముల నిట్లుయి కలుగుచువలె ను. లేదా చతుర్థవర్ణమునకు గా నట్టికెట్టి ప్రేమకరములను వారుక లేదయ్యెనంగీకరింపలెను. రెండవవర్ణములు పొసగదు. గణపతిశేవుని పేరున్న పరికానమును కాక గణపతిశేవునిది కాకపోవచ్చును. లేక కూడభార్య జనించుచు కుటియుగ గణపతిశేవుడు కావలెను. ఈకానముల మూలము లందులకు నే కేళులు పరజేబాలు కల్పించిన విషయములట్టి కాక శీలపరీక్షకు లోకుగానని యెన్నుని అంతములని ప్రమాణములు గానెరవు. గణపతి శేవునకు 200 సం॥ కల్పములకు విద్యుదనున్న యిదిగల్గి కానము సంధి కాకతి మరేవర్ణము నమ్మి ప్రతాపచక్ర, సిద్ధేశ్వరచక్ర వర్ణముల నమ్మకుండుటకు గారిణములేవు. కావున ప్రస్తుత క్షత్రియులట్టి ప్రేమకరముగారు ప్రాచీనము కాలిగులపాటి ది కాటంకుల వలనను, ప్రాచీనలెక్కుముల వరస్సర విరుద్ధములగుటను నది చక్కగ బరిశీలన వలయును. తరికించి ప్రేమకరముగా రుదామరించెట్లే కానములన్నవో విశేషము నకే గారణములరయరలెను. అలే కాని గణపతిశేవుని గురువు సత్యముగా నేసిన కానములయందలి నూర్వరంజనముల చెప్పిన క్షత్రియవర్ణము నదికేమోతులని విద్యాభాషుని గ్రంథము ప్రమాణముగ దీక్షింతుట కేళులు బారబాటు. వారు దీక్షింప యిరరకానములను గణపతిశేవుని క్షత్రియవర్ణమునకు భంగ కరములు కావు.

అట్లుగాను రాజరాజులకు తాను పొందుటకు వచ్చిన నన్ను, భారతమునకు పూర్వం కథలును, తనకు (వీరికి) నుండియు జెప్పి నన్ను భారతము వ్రాయించెను. అందులకు రాజరాజులకు నమస్కారములను నన్ను భారతము వ్రాయించెను. కావున రాజరాజులకు తుల్యుడని మనకు తెలియవచ్చును. రెండవది రాజరాజులకు కవిత్వమును మాధవవర్మ తుల్యుడని ప్రశంసలుగా రంగీకరించిన రవి నమ్మయ్యను అతని కావ్య వాక్యములే వివరము.

“కవిత్వమునందు పారమార్థిక గర్భమునకు
వివాదకావ్యమే ధావ్యమైనది వికారమునకు
సర్వభూతి పరిత్యజించుచు
విద్యద్విజయ భక్తిభక్తి జనాశ్రయ
మహారాజు శ్రీమాధవ వర్మ అపిచ”

అ.భారత సంగీతము 810

ప్రసిద్ధులైన చాళుక్యులు, విష్ణువంశీయ వంశమువారు తుల్యులని శ్రీమద్భారత పంతులుగా రంగీకరింపక పోయిన కొందరు. అయినను శ్రీమతులుగ రిమాటలు.

“ఈ విష్ణువంశీయ మహారాజులు మాధవవర్మకు నా కటిక రాజీని జనించినవారు విక్రమోదయవర్మ. నాకటకులు వేది కేళిమను (మధ్యమ పరగణా) బరిపాలించుచుండి యొక తెగ రాజులుగ నుండిరి. వీరిలో ఒకరు నేతలు ప్రఖ్యాతులు. విష్ణువంశీయ మాధవ వర్మయు బహుప్రసిద్ధుల వారుగ నున్నట్లు చెప్పవచ్చును. ఇతర దేశ్యమేధ యాగములను మాత్రమేగాక పునరుద్ధరణను గూడ జేసికొని జెప్పబడియెను” 860 పుట అంధ్రుల చరిత్రము, పూర్వయుగము 1910.

చాళుక్యులు, విష్ణువంశీయముగూడ ననే కావ్యమే ధమలను జేసినవారుగా జెప్పబడి యుండుటలే సర్వమేధ మనకర్తవ్య తుల్యులగునని స్పష్టపరచుకొన్నామే కావున వీరు తుల్యులని మన మెఱుంగవలెను.

ఈ రాజరాజుల సర్వ మాధవవర్మ సంతతివారని చెప్పక తుల్యులకు కుటుంబము లనేకములున్నవి. అందు ముఖ్యముగ బ్రబల సామ్రాజ్యమున్న మాధవవర్మ సంతతిని బరికిరము.

ప్రస్తుతము విశాఖపట్టణ మండలమునందలి విజయనగర క్రమము తుల్యులు. వీరి యింటి పేరు పూసపాటివారిని లోక విదితము. వీరి వంశములోని బహుభూషాలుండను సొక రాజును గురించి శ్రీ వీరభద్రరావు పంతులు గారు వ్రాసి వారు.

“మాధవవర్మ కల్యాణపురమున బహుభూషాలుండను గ జపతుల పక్షముననుండి ఉదయగిరి రాజ్యమును బరిపాలనము చేసెను. ఈ మాధవవర్మ సంతతియైనది దిట్టవర్తింపబడి ను. చు. నును తెలవాడ దుర్గ.....మాధవవర్మ తన న్యాయబుజ్జ, తెలవాడ దుర్గమును బరిపాలించిన మాధవవర్మ పూసపాటి రాజులకు మూలపురుషుడుగా జెప్పబడియున్నందున బహుభూషాలుండను గూడ పూసపాటి రాజులకు బూర్వికడని చెప్పవచ్చును. మాధవవర్మ వంశమున కొమ్మరాజు.....తరువాత తిరువలరాజును బుట్టి.... ఈ బహుభూషాలుండను రణకురుడు, గుణవంతుడు, విద్యాంసుడునై యుండెను.” 404 పుట అంధ్ర చరిత్ర భాగము.

ఇట్లు స్పష్టముగ శ్రీపంతులుగారు పూసపాటివారు మాధవవర్మ సంతతివారని యంగీకరించి గ్రంథము మొదలించినారు. వైగా ప్రబోధ చంద్రోదయము పద్మకావ్యమును పూసపాటి తిమ్మభూషాలుండే రచించిన కృష్ణవిజయమును, పూసపాటి వేంకటపతి రాజుగారి యువాభ్యుదయ కావ్యమును, విజయరామ రాజుగారి విష్ణుధర్మ సుధాకరమును, హోరాలక్షణమును, మొదలగు గ్రంథములు, చరిత్రగ్రంథములు గూడ బూసపాటివారు మాధవవర్మ సంతతివారని తుల్యులని స్పష్టముగ జెప్పవచ్చును. అంత్రలోకమున విజయనగరము పూసపాటివారి ద్వితీయగణము వారిగనే యెంచిగారనియు చెప్పవచ్చును? వారునే వేదవీర కర్మలక్షణము చెప్పవచ్చును! పూసపాటి వారిని తుల్యులు కాదు, చతుర్థ వర్ణమువారిని వీరభద్రరావు పంతులుగారు స్థాపించుటలో ఇట్టి పూసపాటివారితో సంబంధ బాంధవ్యములు గల కలసిండ్లి, వర్ణవాయి, కాకర్లమూడి (సంస్థానాధిపతులగు) తుల్యులకు వర్ణముల వీరభద్రరావు పంతులుగారు చతుర్థవర్ణము లందురా? అట్లు కాని వారు వీరవంశీయ భావ ప్రభావ జనములు, బంధుత్వములనున్న “మండపాటి” వారు చతు

ర్థవర్ణములైనవో వీరిలో బంధుత్వమెట్లు పొసగినది? నమోదగతములు భావములు పెట్టిండ్లు, మాధవవర్మ సంతతివారి కాకతీయులమని చెప్పకొనువారికి నెట్లు కలిగినది? ఇప్పటికైన శ్రీ పంతులుగారు సర్వపరమై తమ వ్రాసిన ప్రమాదములైన విష్ణువంశీయ కావ్యము సమర్థించురా? విష్ణువంశీయ వంశీయనందలి మాధవవర్మ యు బూసపాటివారికాదుగదా మాధవవర్మను నొక్కడైనను గాకున్న నా వాదము నకు నష్టములేదు. పూసపాటి మాధవవర్మ తుల్యుడైనట్లు ప్రాచీన కావ్య గ్రంథాలలోగాక శ్రీ వీరభద్రరావు పంతులుగారు రంగీకరించిరి. నేను తుల్యుడనుకాను. నాను తుల్యులు కాదులైనవనుకొనె! కాకపోయినను నేనే! సర్వము కొఱకే నే నీ వాదములలోకి దిగితిని. శ్రీ వీరభద్ర రావుగారు సరముగా కదా! విషయ ప్రధానముగ సమాధాన మిచ్చి నన్ను తుల్యులొకమును సంతోష పెట్టుచునని వ్రాసితిని.

ఇంతిమంది భవాన్యులగు తుల్యులు, తుల్యులసంస్థానములు నుండి తమ పూర్వచక్రము నాధార సహితముగ బ్రకటింపకొన లేకపోవుట శోచనీయును. చక్రవర్తులగు కావ్యములైన బ్రకటింప లేకపోవుట విచారకరము.

తుల్యులు లెక్కైన భవ్యము మొదలై శ్రీ గిడుగు రామమూర్తి పంతులుగారిని, శ్రీ జయంతి రామయ్య పంతులుగారిని సహాయముతో కరంగల్లు ప్రాంతమునందలి వైఖము మండల కావ్యముల సమకూర్చి ప్రతిబింబములతో బ్రకటింపట వారి భర్తలను మరల హెచ్చించుచున్నాను.

వికనీరు శాసనసభ.

వికనీరు శాసనసభలో మహారాజుగారి సంగీత యువనాథుల సంగ్రహము సొక విశేషము యుండియు మైయు కట్రికతు పంపెను. నేను వికనీరు సంగ్రహాధికతులతో పాటు నిరంతరము హోమయూలీగు నామెడితుననియు వారి చర్యల నన్నిటిని సమర్థించుననియు కొందరు స్పష్టముగా వ్రాసిరి. ఇంతింత కల్పన యింకేమి నుండదు. నేను ను యితర సంగ్రహాధికతులను ఎట్టి రాజకీయ కక్షకును చేరిన వారముగా మని నేను స్పష్టముగా తెలిపి యుంటిని. నేను వికనీరు. అంగ సామ్రాజ్యమునందలి రాష్ట్రముగ నుండి అంగ సామ్రాజ్యములతో బడి యుండియు జేతము సంపూర్ణ జాతీయతను సంపూర్ణ స్వతంత్రతలను బడయ వలెనని నేను కోరినాడను. అట్లు జరిగిన సామ్రాజ్యమున కధికమగు బలమును గాధమును చేపారలకు, నాకు హోమయూలీగుతో గాని వారి కార్యక్రమముతో గాని సంబంధ మేమియులేదు. అతివాదల చర్యలను నాతో పాటు సోదర సంగ్రహాధికతులనుగూడ నిరసింపిరి. సంస్థానముల స్వతంత్రతను నకు భంగకరముగ నిరీక్షించుకొనిన మేము సహించము. అటులేకలము ద్రిటిఫయిండియకు సంబంధించిన విషయములందు సంస్థానాధిపతుల మను మేము కల్పించుకొనము. నేను ట్లు చేసితిని కొందరు వ్రాసింది మిథ్య. అట్లుగాక సర్వకాల వామజ్యములగు విషయములందు సంస్థానాధిపతులు తమ అభిప్రాయములను స్పష్టముగా తెలుపవలెను. వారికి రాజకీయ ప్రాముఖ్యత కలదు. వారి రాష్ట్రములు చేతమున మూడవవంతు ప్రజాకము నాశ్రమించి నవి. వారిసంఖ్య మొత్తమున రెండు పంతులకు మించియున్నది. ఇండియా సంస్కరణము జేతమున కంతము సంబంధించిన విషయము. సంస్థానములవారి కెక్కువ సంబంధములేదు. భారతీయుల యొగ తేమును భరతిభందవాను లందకును కోరుట సహజము. అభిమానము అభివృద్ధిని సంస్కృతి ప్రజలు కలిగియుండి చాల లాభము కలుగవచ్చును. జేత పరిపాలన మన సంస్థానాధిపతులకు గూడ బాధ్యత కలదు గదా ప్రభువు నుడిచెను. సంస్కరణములు జరుగగూడదను వారు మాట సాగినవో జేతమునకు చాల అన్యాయము కలుగును కావచ్చు దిట్టి కలుగుటందే ద్రిటిఫ ప్రభుత్వమునకు ఆలోచన చెప్పుట సంస్థానాధిపతుల విధి. వారి నెక్కడును ఆలోచించ గూడదు. 1908 లో వంగ జేతమున కలవరము జరిగినపుడు మింగ్లెట్ ప్రభువు సంస్థానాధిపతుల ఆలోచనను కోరెను. ద్రిటిఫ ఇండియాలో ఆసక్తిపై ఆరాజకము కలిగినది సంస్థానములకు కనుగులభముగా వ్యాపించునగాన నట్టి దిట్టి కలుగుటందే జేయుట మామధ్యభర్తలను మహారాజుగారు నుడిచిరి.

పంజాబు నిధి

(17-10-19) ప్రకటింపబడి 637-12-1

మ-రా-శ్రీ, పురాణం నాగభూషణంగా నమూనా
చేసిపంపిన మొత్తము రూ. 284-0-0

ఇదికలకు (22-9-19) ప్రకటింపబడిన
వి. ఎస్. శర్మగారు 100-0-0
పోస్తుభువులు 0-2-0

పోను మొత్తము 188-14-0

వివరము.

(అ. వేంకటాచలంగారు 1-0-0 వి. జగ
న్నాధరంగారు 1-0-0 వి. వారాహముద్రి
గారు 50-0-0 కె. వెంకటాచలరాజుగారు 1-0-0
కె. కామరావుగారు 1-0-0 ఎ. సర్వశారాయణ
గారు 1-0-0 కె. కుమారస్వామిగారు 1-0-0
వి. సోమయ్యగారు 4-0-0 ఒకరు 2-0-0 ఇ. వెంక
టాచలరాజుగారు 1-0-0 ఎస్. రామరావుగారు
1-0-0 పి. ఎస్. సరసింహాచార్యులుగారు 1-0-0
పి సోమనందరంగారు 5-0-0 కె కామన్నగారు
1-0-0 పి సాంబశివరావుగారు 5-0-0 కె. సర్వ
శారాయణగారు 10-0-0 పి నాగభూషణంగారు
10-0-0 హెచ్. న్యూనారాయణగారు 1-0-0
వి. లక్ష్మీనారాయణగారు 1-0-0 కె నార్యశారా
యణగారు 2-0-0 వి. న్యూనారాయణగారు
1-0-0 ఎస్. రామచంద్రరావుగారు 1-0-0
కె. రామమూర్తిగారు 1-0-0 కె. రామచంద్రరావు
గారు 5-0-0 కె. హెచ్. వెంకటరావుగారు
17-0-0 ఎస్. సోమేశ్వరముగారు, భీమేశ్వరం
9-0-0)

గోపరాజు వెంకటచలపతిరావుగారు, మోరి, రాజ
వోలు, [మరి ఆర్థిక ద్వారా.] 12-1-0

మొత్తము 788-11-0

5-9-19 మదనమోహన మాలగ్యగారికి చెక్కు
ద్వారా పంపిన రు 256-0-0

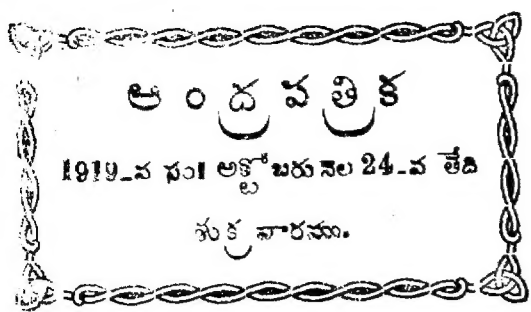
ఇచ్చట కనుగొనబడిన మొత్తమున కొందా
వెంకటస్వామ్యగారు పంపిన రు 100-0-0

మొత్తము పంపినది 856-0-0

పోను మొత్తము రు 427-11-0 ఈలోపల మదనమోహన
మాలగ్యగారికి ఇండియన్ బ్యాంకు చెక్కుద్వారా పంపడ
మైనది.

తెనాలిలోని బ్రహ్మేశ్వరములో శ్రీ ప్ర మ రా
మేశ్వరస్వామిలవారి పుస్తక భాండాగారమును ఆగష్టు
15-న తారీఖున స్థాపించి అప్పటినుండి ఆంధ్రప్రదేశ్ తన
పత్రిక ఆంధ్రప్రదేశ్ కాళిక, ఆంధ్రజనని, కర్పా
య, కృష్ణాశ్రీ, లావణ్య, దీప్తికృష్ణజట, గోదావరి
వర్తిక, వీరవంతు అవతారికలతో భాండాగారము దిండి
నాధిపతిగా విరాజిల్లుచున్నది. వీరివంతులై కృష్ణా
యన్న ఆలపాటి వీరయ్య చాదరిగాను మరొకరుండి
వర్తింపుచు భాండాగారము తరచుక రాత్రికాతకాల నొక
చాదరి ఏర్పాటు చేసి వారు. బాలురు 40 మంది చేరిచక్కగా
విద్యనభ్యసించుచున్నారు.

ఈనెల 25-వ తేదీ శనివారము రాత్రి 9-30 లకు
రాజయంద్ర బ్రహ్మశ్రీ పోతుకూచి సుబ్బ
య్య పంతులు ఎమ్. ఏ., ఎల్.టి వారి
శ్రీకృష్ణ తులాభారము
అను అద్భుతముగ నవీనకాటకము ఆంధ్రరంగస్థలములందు
చేపాండి, అనేక బంగారుకళలను బడసిన ప్రదర్శనలచే
విజయనగరము అయోధ్యామైదానపు
హాలులో అతి వినోదముగా ప్రదర్శించబడును.
వాజయోజుల సుబ్బయ్య భావకర్త — శ్రీ కృష్ణుడు.
మప్పిడి జగ్గరాజుగారు — రక్తిణి.
A Graduate medallist — సర్వభాష.
వి. సరసింహారావు బి. ఏ., బి. ఎల్.,
[వెసి డెంటు.

నాయకులు: అనుచరులు

నాయకులకు, అనుచరులకు ఉండవలసిన సంబంధము గూర్చి వాదప్రతివాదములు చాలకాలము నుండియు జరుగుచునేయున్నవి. ఒకవత్తుము వారు, నాయకు నొకమారు నియమించుకొనిన పిమ్మట, ఇక వారి నెట్టి సందర్భములందును అనుసరించి ఉండవలయునని వాక్రుచ్చెదరు. సైన్యములో, సేనానాయకుని యాజ్ఞలను మారు మాటాడక ననుసరించు నటులనే, నాయకు డే త్రోవ దొడ్కినను అనుచరులూ త్రోవ దొడ్కి వలయునని, వీరు చెలుపుచుందురు. రెండవవత్తుము వారు, వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యమునే ప్రధానముగ నైకొని, అనుచరుని విధేయత నెల్లప్పుడును కోరుటకు నాయకున కధికారము లేదని వాదించుదురు. ఉభయుల వాదములందును కొంతవడి సత్యముగలదు. కాని రెండును పూర్ణ సత్యములు కానేరవు. అనుచరులు విశేషముగనున్నప్పుడే నాయకు లుద్భవింపగలరు. అనుచరులు లేని నాయకులుండుట సంభవించదు. అనుచరులలో నుండేభావములను నాయకుడు ప్రతి ఫలించజేయు గలుగును. తదనుగుణ్యముగ వర్తించుట కనుచరులను ప్రోత్సహము జేయు గలుగును. నాయకుడు కార్యావసరము కట్టముండజనెడిననే, అనుచరులు వారిననుసరించుదురు. నాయకుడు లేరుగా సమయములందు వెనుదీసే నేని, అనుచరుల విశ్వాసము నాతను కోల్పోవును. నాయకత్వమున కప్పుడు భంగము వాటిల్లును.

నాయకుడు తాను మాత్రము కార్యోత్సాహముజూపినచాలదు. అనుచరులను కార్యపరమగుల జేయ గలిగియుండవలెను. వారిలో నూతనాశయములను ప్రజ్వలించ జేయుచుండవలెను. గమ్యస్థానమును తేటతెల్లముగ జూపుచుండవలెను. ఆపత్సమయములందు వారికి ధైర్యము బురికొల్పుచుండవలెను. ఒక దృష్టితో జూచిన, నాయకుడు అనుచరుల ననుసరింపవలసి యుండును. అనుచరులు నాయకులను నడువవలసి యుండును. ఈ రెండు విషయములును మొట్టమొదట విరుద్ధముగ గాన్పించవచ్చును. కాని, కొంచె మాలోచించినచాని సత్యము తేటపడును. ప్రజల మనముల ననేక భావము లావహించియుండును. వాటిని తిన్నగ వెల్లిబుచ్చుటకుగాని, వాటిని గూర్చి సహేతుకముగ చర్చించుటకుగాని, వాటి ననుసరించి తాము నడచి సతరులలు నడచునటుల ప్రోత్సహకరములకుగాని, ప్రజలలో ననేకులకు శక్తి యుండదు. ఇట్టి సామర్థ్యము గలవారు మాత్రమే సామాన్యముగ నాయకులుగ నుండురు. ప్రజలు వారి ననుసరించుదురు. ప్రజల మనోభావముల కొక రూపమియి లేనివాడు నాయకుడుగ వరిగణించబడదు. అందుచే, అనుచరులే నాయకునొకవిధముగ నడిపించుచుండురు. నాయకులకును, అనుచరులకును ఆస్మోన్యాశ్రయమున్న దనుట నిశ్చయము. అనుచరుల విశ్వాసమును, విధేయతను సంపాదించ గలిగిన నాయకుడే నాయకుడు. అనుచరులు, బలవంతమున నెట్టి నాయకునైనను అనుసరింప

జాలరు. బుద్ధి పూర్వకముగనుద్భవించని విధేయత, నాయకులకు గాని అనుచరులకుగాని లాభకరము గాదు.

నాయకుడందుచే అనుచరుల మనోభావములను కనిపెట్టుచుండ వలయును. ఒక్కొక్కమారు, తనస్వాభిప్రాయములను సహితము వెనుకకుజెట్టి ప్రజాభిప్రాయముల ననుసరింప వలసియుండును. అంతమాత్రముచే, ప్రజలు తప్పుద్రోవ ద్రోక్కుచున్నప్పుడు, నాయకుడువారిని మరలించ నవసరము లేదని, మేము తెలుపుటలేదు. సహేతుకముగ ప్రజలకు వారిలోకముల చెలుపుట నాయకునిధర్మమే. ప్రజలొకవేళ తప్పుమార్గముపుడు ద్రోక్కినను, కొంతకాలమునకు తమలోకములను గ్రహించ నేర్తురు. సంఘమునందే భగవంతుడు గలడని, నాయకులుగ రైలుగుట యావశ్యకము. సాధ్యమగునంతవరకు ప్రజాభిప్రాయమునకు మొగ్గుట, అవసరమే ప్రజా ప్రభుత్వమునందు నాయకుల కీట్టి ముఖ్యతకణము లలవడుట యవసరమగును. ఏ నాయకుడయినను స్వత్రయోజనము కొరకు అనుచరుల భావములను పూర్తిగ నుల్లంఘించి నడుచుచో, ఆపైన ప్రజలు వారి ననుసరింపజాలరు. ప్రజల సత్తుడు నిండించుటవలన గాని, భయపెట్టుటవలనగాని, ప్రయోజనము గలుగదు. తన ననుసరింపలేదని, నాయకు డప్పుడు వగచుటవలనను ప్రయోజనముండదు. యుద్ధసందర్భపు సామ్యము, సామాన్యజీవితమున కిక్కరకురాదు. యూరపియను మహాసాగ్రామము, ప్రవృత్తు సైనిక నిరంకుశత్వమును మొదలుట రూపు మాపింది. మనుష్యుని యంత్రముల బోల్కొజాచెడి ప్రవృత్తు వద్దతి ఆత్మ వినివాకరమని ఋజు వయ్యెను. సైనికులకు గూడ అర్హస్వాతంత్ర్య ముండవలయుననియు, వారు అంధఃప్రాయముగ సైన్యాధిపతి ననుసరించుట లాభకరముగాదనియు, బోధించెడి బ్రిటీషు వద్దతియే తుదకు విజయము గాంచినది.

అనుచరులు నాయకు ననుసరించుటలో విచక్షణ జూపవలెను. విచక్షణలేకుండ, గతానుగతికలపలె ననుసరించెడి వారు, తుదకు నష్టముల పాలగుదురు. సంగ్రామమునందే నక్కరకురాని వ్యవస్థవద్దతి సామాన్యజీవితమునందక్కరకు వచ్చుననుట దుర్లభము. అంధఃప్రాయముగ నాయకుల ననుసరించుట లాభకరము గాకబోయినను, శిక్షణమునకు ఓర్వజాలని ప్రజలు బాగు పడనేరరు. తమకు విశ్వాసపాత్రు డగు నాయకు ననుసరింపక, ఇచ్చవచ్చిన మార్గముల బట్టెడి ప్రజలేమాత్ర మభివృద్ధిజెందజాలరు. ప్రజలనేకమారులు తప్పుద్రోవ తోక్కుచుండురు నాయకు డట్టి లోకములను చూపినందులకు, అనుచరులు గినియుట వలన లాభము గలుగదు. యశోవామృత్యోవా యని, అనుచరులు సాధారణముగ నాయకు ననుసరింపవలసి యుండును. నాయకుడు కార్యోత్సాహము జూపుచున్నప్పుడు, అనుచరులు వెనుకంజనైది, భీరుత్వము జూపుచో, నాయకుని ప్రయత్నము లన్నియు విఫలము గాక మానవు. నాయకు లని అసహించుకొన గలవారు అరుదుగ నుండురు. స్వాధికరత్వముచే ప్రేరితులుగా నంతవరకు, నాయకులు కొన్ని ప్రమాదములకు లోనయినను, ప్రజలు వారి ననుసరించుట అవసరము. నాయకు డొకమార్గము ద్రోక్కి అనుచరులను ఘనపథమున గొంపోవుచుండునపుడు, అనుచరులు నాయకునివదలి వేరొకమార్గముబట్టిరేని, మితిలేని నష్టము వాటిల్లును. సంగ్రామమధ్యమున, సేనానాయకుని సైనికులు విడచి పారిపోవజాలరు. సైనికులలో నట్టినిరాశ ప్రబలకుండ ప్రోత్సాహ

పరుపవలసిన బాధ్యత సేనానాయకునిపై నున్నటులనే, నాయకుని వదలి అనుచరులు వేటు మార్గము బట్టకుండ ప్రోత్సహకరచెడి భారము నాయకునిపై నిలచియుండును. నాయకుడు ప్రజలను సాధ్యమగునంతవరకు తనతో గొనిపోవుటకు ప్రయత్నింపవలయును. అనుచరులు నాయకునిపై విశ్వాసముంచి, సాధ్యమగునంతవరకు వారిని విడువకుండ అనుసరించుట యవసరము. అనుచరులును, నాయకుడును గూడ నిర్వహించవలసిన బాధ్యత లనేకములు గలవు. ఉభయులును తమతమ బాధ్యతలను సక్రమముగ నిర్వహించ గలిగినపుడే, దేశాభివృద్ధిసాధ్యమగును.

కొలది కాలములో, భారతవర్షమునకు బాధ్యతాయత ప్రభుత్వవిధానము ప్రసాదించబడనున్నది. అనేక రాజకీయపక్షములు ప్రబలమయ్యెడి సూచన లపుడే గాన్పించుచున్నది. ఇట్టి పక్షములు ప్రబలట మంచి యైనను చెడ్డయైనను, సామ్యత్వ రాజకీయ విధానపు వర్ధనసానము హిందూదేశమునకు గూడ దాపరింపక మానదు. వివిధపక్షములతోబాలు వేర్వేలు నాయకు లనేకులు బయలు వెడలుదురు. అన్ని పక్షములును దేశాభివృద్ధినే ప్రధానముగ నుంచికొని కృషి సలుపుచో, దేశాభిప్రాయములు నష్టము నెంతమాత్రము గలిగింపవు. అతివాదు లెప్పుడును, సర్వరాభివృద్ధి గోరుచుండురు తీవ్రగతివలన నష్టములు గలుగకుండ, మితవాదులు వెనుకకు లాగుచుండురు. ఉభయపక్షము లుండుటయు సక్రమాభివృద్ధికవసరమే. అందరును మితవాదు లగుదురేని, సంచలనమున కవకాశము లేక అభివృద్ధి స్తంభించవచ్చును. అందరును సతివాదు లగుదురేని, తీవ్రమనముచే ననేక మగు తొందరలు గలుగవచ్చును. స్వకరిపాలనము ననుభవించెడి దేశములలో, నిట్టి పక్షములు ప్రబలియేయున్నవి. వీటికి శాఖోపశాఖలుగ ననేకపక్షములు వెడలుచుండుట మనము కాంచుచునేయున్నాము. ఎన్ని పక్షములు బయల్పెడలినను ప్రమాదము లేదు. అందరును దేశాభివృద్ధినే వరమోషధిగ నుంచుకొని కనిజేయుచో, ఎట్టి సంఘర్షణమునకును తావుండదు. నాయకులకును, అనుచరులకును, ఉండవలసిన సంబంధముల గూర్చి, ఎల్లరును మనము జేయవలసిన తరుణ మిపు డాసన్నమయినది. ప్రజలు బాధ్యతాయత ప్రభుత్వమును నిర్వహించునటుల కృషి సలుపవలసిన భారము నాయకులపై నిలచి యుండును. ఉభయులును తమతమ బాధ్యతలను గుర్రెటికి పాటుబడిరేని, లాభము గలుగుట, నిశ్చయము. అనుచరులవిశ్వాసమును గాంచని నాయకులుగాని, నాయకులను తృణీకరించి స్వేచ్ఛగ ప్రవర్తించెడి అనుచరులుగాని, కరిపాలనా చక్రమును కొనసాగించనేరరు. నాయకులను నడువగల అనుచరులను, అనుచరులనుండి విధేయతను సంపాదించగల నాయకులును బయల్పెడలినపుడే, హిందూదేశము, ప్రపంచరంగము సం దర్భాసానము బడయుగల్గును.

ప్రాచీన నారీమణులు

ప్రాచీనకాలమునందు, బుద్ధివైభవమున ప్రఖ్యాతి గాంచిన స్త్రీలనేకులు గలరని, దృష్టాంతములు గాన్పించుచున్నవి. వేదకాలమందలి గార్గి, మైత్రేయి మొదలగు నారీమణుల ప్రఖ్యాతి నేటికిని నిలచియున్నది. ఋక్కుల గొన్నింటిని స్త్రీలు రచించినటుల విశదమగుచున్నది. కాళిదాసునకుమారసంభవమున పార్వతిదేవి అఖిలవిద్యల నేర్చి

నటుల వర్ణించబడెను. పురాణములం దనేకమంది స్త్రీలు, విద్యను, కళలను మొదలగు వాటి నభ్యసించినటుల దృష్టాంతములు గలవు. పౌరాణిక కాలము నటుంచి, బౌద్ధయుగమును వరించిన, బౌద్ధమత వ్యాపకమునకు విశేషకృషి సలిపిన వారిలో స్త్రీలనేకులున్నటుల, దాక్షరు గాధా కుమార ముఖర్జుగారు, గతవారపు కామవీలు పత్రికకు వ్రాసిరి. ఈ వ్యాసము నూతన యుగముల ననేకముల దెలుపుచున్నది బుద్ధజీవుని ముఖ్య శిష్యులలో ప్రపంచభోగములను త్యజించిన స్త్రీలనేకులు గలరు. వారిలో వదముపురిని, బుద్ధుడు ప్రత్యేకముగ పేర్కొని, వారి యుత్కృష్టతను వెల్లడించెను. వీరిలో ధర్మదీనా అను నామె చారిత్రము మిగుల శ్రేష్టమైనది. ఆమె భర్త యత్యాశ్రమమును స్వీకరించునపుడు, ఆమె కొరి నంత ధనమిచ్చెదనని వాగ్దానము జేసెను. కాని, అందుకామె అంగీకరింపక, తానుగూడ ప్రపంచ సౌఖ్యమును విడచి, మత వ్యాసంగమున కాలము గడిపెను. తుట్టతొడకు, ఆమె భర్తయే నామెవద్ద పనేక ధార్మిక సత్వములను గ్రహించెను. బుద్ధుడు మొదట స్త్రీలను శిష్యులగ గ్రహించలేదు. బుద్ధుని పిసితల్లి ప్రోద్బలమున, ఇందుల కాలదంగీకరించెను. ఈమె, ప్రపంచ సౌఖ్యములను విడనాడి, ఆధ్యాత్మిక జీవితము బ్రవేశించెను.

ఈమెతో బాటు 500 మంది స్త్రీలు యత్యాశ్రమమును స్వీకరించిరి. సంఘమునందలి అన్ని తర గతులనుండియు, బౌద్ధసన్యాసినులు బయలు వెడలిరి. సామాన్యము నామె రాజసేవకుని కుమారి. రాజగ్రహద్వారము వద్ద, ఆమె బౌద్ధధర్మమును బుద్ధునినుండి గ్రహించెను. ఆమె, జీవితపు బాధల నుండి తప్పించుకొనుటకు గాక, త్యాగపు శ్రేష్టతను గుర్తించియే ధార్మిక జీవనము నారంభించెను. అనోపమ అనునామె, మిగుల భాగ్యవంతముగు కుటుంబమున జన్మించెను. నిరుపమాన యగు సౌందర్యముతో నామె విరాజిల్లుచుండెను. ఆమెను వెండ్లియాడుటకు ధనవంతు లనేకులు పోటీబడి, కబురులంత సాగిరి. ఎంతటి శుక్లము నైనను, ఇచ్చెదమని తెలిపిరి. కాని, ఆమెకు ప్రపంచ భోగములపై ఇచ్చలేకుండెను. సంసార యాత్రను జరుపుట కామె మునుపటి బుద్ధులేదు. ఆమె వెంటనే బుద్ధుని యొద్దకుపోయి, ఆశ్రమము స్వీకరించి, ఆధ్యాత్మిక జీవితమున వాసిగాంచెను. బీదవారలలో గూడ నిట్టి దృష్టాంతము లనేకములు గలవు. వీరిలో ననేకులు ప్రపంచబాధల సహించ జాలక, సన్యాసిను లయిరి. తేమ అనునామె, చింతిసార అను రాజభార్య. ఈమె హృదయమున మార్పుగలిగించుటకు రాజే ముఖ్యకారకుడు. తుదికిమె ఆశ్రమము నైకొనెను గొప్పధనవంతుని భార్యయగు సుజట అనునామె గూడ సీమతో బాటు ఆశ్రమ స్వీకారము గావించెను. కాక, అను నామెచరిత్రము వింతను పురికొల్పు చున్నది.

ఈమె మొదటభర్తను వేధించుటచే, భర్త ఈమెను విడచి యత్యాశ్రమము నైకొనెను. భర్తతో గలిగిన ఎడగాటును సహించజాలక, ఇల్లువాకిలిని శిశువునువదలి, భర్తమార్గముద్రొక్కి తుదికిమె బౌద్ధధర్మము నవలంబించెను. మరియొక స్త్రీ తన శిశువు చావగనే, బుద్ధునియొద్దకు వెడలి బ్రతికింపు మని వేడెను. ఇంతవరకు మరణ మెప్పుడును సంభవించని గృహమును వెడకి, అక్కడి నుండి నొక ఆవగింజను తెమ్మన మని బుద్ధుడడిగెను. అంతటితో, నామెకు జ్ఞాన ముదయించి, దుఃఖము తెల్లరకును సమానమే యని బోధపడెను. ఆమె ధార్మికజీవితపు పరిశుద్ధతను గ్రహించి బుద్ధు డామె నొక ఆశ్రమాధికారిగ నియమించెను.

సుందరి, అను మరియొక సన్యాసిని, అధికసౌందర్య వంతురాలుగ నుండెను. ఆమె, కాశీనగరమునందలి గొప్ప ధనవంతుని, వారసురాలై యుండెను. సౌందర్య మరణమువలన, ఆమె హృదయము కలత జెంది, ప్రాచీనచరిత్ర భోగములు బుద్ధునిప్రాయము లని, నామెకు తోచెను. వెంటనేనామె ప్రాచీనచరిత్ర విషయాకర్షణముల నెల్లప్పుడు విడనాడి, తల్లినివేడి బుద్ధునిశిష్యురాలయ్యెను. సన్యాసినులని, వీరు ప్రపంచ బాధ్యతల నెల్ల విడనాడి, జనముచేసి కొనటతో మాత్రమే కాలము గడుపలేదు. సాంఘిక సేవయందును, బౌద్ధ మతవ్యాపకము నందును, వీరు మిగుల కట్టుదలతో పాటుబడిరి.

వీరిలో కొందరికి వక్తృత్వ సామర్థ్యముగలదట. తత్పాఠ్యధర్మము నుపయోగించి, వీరు మత వ్యాపకమునకు గడింగిరి. శుక అను నామె వాగ్ధోరణిని వినుటకు, వేసకువేలు జనము ప్రోగయి వినుచుండెడి వారు. కతాకర - ను నామెయొద్దకు దాఖతులగు ననేకమందిస్త్రీలు వెడలి ఉపశమనము బొందుచుండిరి. బాధజెందుచున్నవారిని, ఊరడించి చేతనయిన సాయముజేయుటకు సన్యాసిను లందరును పూనుకొన చుండెడివారు. ఈ వృత్తాంతము జట్టిజూచిన, బౌద్ధ సన్యాసినులు స్వార్థపరత్వముచే ప్రపంచమును విడువక, ధార్మికజీవితాభిలాష చేతనే ఆశ్రమమును స్వీకరించిన తేటపడగలదు. ఇట్టి యుత్కృష్ట స్త్రీల నిదర్శనములు, ప్రాచీన చారిత్రమునందు గాన్పించుచున్నవి. స్త్రీల యభ్యున్నతి గూర్చి పాటుబడుటకు, భారతీయులు నిన్న నేడు మొదలిడి యుండలేదు. హిందూదేశ చారిత్రము దెలియని విదేశీయులు, ప్రాచీనచారి త్రికవిషయముల గ్రహించక, క్రొత్తవద్దతులను ప్రవేశపెట్టి జూచుచున్నారు. ప్రాచీన భారతీయుల జీవితములను పురికొల్పి, ధర్మజీవనము, స్త్రీ, పురుషు లుభయులు మతబద్ధులై యుండెడివారు. అట్టి యాదర్శమును వదలి, కేవలము విహిక భోగభిలాషనే గమ్యస్థానముగ దీసికొని, స్త్రీల యుద్ధరణమునకు గడంగెడి ఆధునికుల ప్రయత్నములు విఫలము గాంచకమానవు. ప్రాచీనకాలపు త్యాగబుద్ధితో సంఘసేవాభిలాషను మిలితము జేయుచో, స్త్రీ ప్రపంచము తిరిగి సముదితస్థాన మాక్రమించి, హిందూ సంఘమునకు మహోపకారము గావించ గలుగును.

నాయకులను గౌరవించుట

కండిత మదనమోహన మాలవ్యా, కండిత మోతీలాలు నైహూ, స్వామిశ్రద్ధానంద గార్లు, వంజాబు క్రజు కృతజ్ఞతకును వందనము లకును బాత్రులగుచున్నారు. వారియెడల వంజాబు క్రజు లకుగల గౌరవమున కిప్పుడు మేర గాన్పించుటలేదు. తమ కృతజ్ఞతను బహిరంగముగ వెల్లడించుటకు, ఆహ్వాన సంఘసభ్యులలో 18 మందిగలసి, సంఘ కార్యదర్శి కీర్తింది లేఖ నంపిరి.

“ఆహ్వానసంఘసభ్యులగు మేము, వంజాబు క్రజులకు జేసిన మహోపకారమునకై మాలవ్యా, మోతీలాలు నైహూ, స్వామి శ్రద్ధానందగార్లకు కృతజ్ఞతాపూర్వకముగ నొక విజ్ఞాపనపత్రమును మన సంఘమువారు రాజోపు కాంగ్రెసుసభలో సమర్పించవలె నని, ఒక తీర్మానమును 19-వ తేదీ జరిగెడిసభలో నుపపాదించెదము.”

ఆహ్వానసంఘము వారి కక్షమున మాత్రమే గాక, హిందూదేశీయు లందరికక్షమున వారలకు విజ్ఞాపనపత్రమును సమర్పించుట భావ్యముగ నుండును.

నువార్త

కాంగ్రెసు వందరిని నిర్మించుటకు, అమృత సరపు డిప్యూటీ కమిషనరుగారును, మ్యునిసిపలు సంఘమువారును, ఆయిచ్ ఏఫ్ పార్కు ప్రదేశము నుకయోగించికొన నిచ్చినటుల, నేటి తంతివార్తలు దెలుపుచున్నవి. ఇంత వరకు మంచి వార్తయే. కాని, వంజాబుకలవరము గూర్చి చర్చింప గూడదను షరతుకులోబడియే యిట్టియత్న విచ్చిగా యను సందాయము మాత్రము పరిష్కార మగుట లేదు.

యావద్భారత ప్రథమ గ్రంథాలయ మహాసభ.

ఈసభ ఆహ్వానసంఘమునకు యీ క్రింద పేర్కొనిన వాత క్రొత్త ఆధికారసభ్యులుగా ఎన్నికొనబడిరి. టి. ప్రకాశం గారు 88 కార్యదర్శి, ఎ. మహేశ్వర కృష్ణగారు ఆడయార్ (ప్రదర్శన కార్యదర్శి, యస్. గుడుసామి శెట్టిగారు భోజనకసన సౌకర్యములకు కార్యదర్శి, గా. పితా పురం, రామబాధ రాజాలను ఉపాధ్యక్షులుగా నుండ రాష్ట్ర కవితననకూడ తీర్మానింపబడిరి.

ప్రతినిధుల చార్జి రెండురూపాయలు. భోజన కసన సౌకర్యములు ఉచితము. మహాసభకున, ప్రదర్శనమునకు ఇతరులకు టిక్కెట్టు 8 ఆనాలు.

మహాసభయందు చదువరులు ఉపన్యాసములు.

ఆహ్వాన సంఘమువారు ఇంతవరకు ఈక్రింది ఉపన్యాసముల వచింపించిరి.

- (1) మైసూరునందలి గ్రంథాలయోద్యమము, సి. నాగప్పగారు. బి. ఎ. యల్. యల్. బి.
- (2) ఆంధ్రప్రదేశ్మునందలి గ్రంథాలయోద్యమము - యస్. బి. సరసింహాకృష్ణ బి. ఎ.
- (3) పునర్జన్మయందలి గ్రంథాలయోద్యమము:- ఎ. యస్. మద్దు కృష్ణయ్యగారు.
- (4) ఆమెరికా కేశపు గ్రంథాలయోద్యమము:- ఎ. నారాయణరావు ఎం. ఎ.
- (5) మనిసిఫర్ సహాయ గ్రంథాలయములు స్టేట్ ఏజెంట్ గ్రంథాలయము:- సి. నాగప్పగారు.
- (6) లాహోరులో 1918 సంవత్సరమున జరిగిన యాచార్యక గ్రంథాలయోధికారాల మహాసభ - బాన్ బాన్ ముఖేష్ (కలకత్తా)
- (7) కల్కి గ్రంథాలయము:- యం. ఆర్. రామ స్వామయ్య.
- (8) మాంచెస్టర్ ఉచిత గ్రంథాలయము హిందూజీ కమనకు ఆదర్శములు:- డి. సదాశివశెట్టి బి. ఎ. బి. ఎస్. సి.
- (9) గ్రామగ్రంథాలయముల సంస్కరించుట:- యస్. బి. సరసింహాకృష్ణ గారు బి. ఎ.
- (10) పుస్తకములు క్రైతము వీటివియర:- కృష్ణయ్య భావయ్యగారు ఆకళ్యకర:- సి. నాగప్పగారు.
- (11) గ్రంథాలయోధికారి ధర్మము:- టి. వెంకటేశ. గారు.

సంస్కృత మహాసభ:- ఆఖరి భారత సత్తరు సంస్కృత మహాసభ కలకత్తా నగరమున నీరకాలమున జరుగును. ఈ సభకు 50 ఆకుతోమ మార్గి గారి అధ్యక్షతక్రింద రెండు సభలు జరిగినవి. చాలరుండి వండితు లా సభలకు వచ్చిరి. సభానామమునకు 50 ఆకుతోమ గారధ్యక్షుడుగాను బరద్వాడు, కాసింబాదు, నేపాళ, మహారాజులుకు మహారాజా 50 ధోద్యక్షులమార లాగోరు, తారకేశ్వరము మహాంతు, మహామహోపాధ్యక్షులు కామాక్షిబాధ తిర్పివాడని గార్లు పునాధ్యక్షులుగాను నియోజింపబడిరి. కార్యనిర్వాహక సంఘ సభ్యులుగూడ నియోజింపబడిరి.

వివర్జన:- మధ్యరాష్ట్రములందు పురల వివర్జన రము బయలుజేరు నేమో అను ఆశయానుసర దానిని ఆదేశి తేయుటకు కలయు మయలను కొనటకు దొరతనమువారు 45 శేఖ మాసాయలు పొసంగిరి.

విశేష తంత్రివార్తలు

[తైటరు - వజస్ని]

ఇంగ్లాండు

పారశీక చక్రవర్తి.

లండను, అక్టోబరు 17:—పారశీక చక్రవర్తి బాదర్ షా క్రమమున స్పెన్సరును శోక బంగారు నెలైత బహుమతి చేయుటకు నిర్ణయించినది. విందునకు పిలువబడుటకు లండను రాష్ట్రవేషమును ధరించిరి. ఇంగ్లాండును ఒడంబడికలను చూపుచు చాలాభిమానముగ గలవనియు, పారశీక చక్రవర్తి ఆశ్చర్యమునకు గానరింపబడుననియు తీర్మానమును పొందినది వర్తించెను. పారశీక చక్రవర్తిగారు బ్రిటను సందర్శించుటకును సన్నిహితులను సంతకముచున్నారు.

ఇండియా వైద్యశాల వ్యవహారములు.

లండను, అక్టోబరు 17:—వైద్యశాల వ్యవహారములకు మాంటేగుగారి సలహాను నియమింపబడిన సర్దుచు జనరలు సర్ షాజ్జాద్ షాజ్జాద్ గారు వచ్చేవారము హిందూదేశమున కేరుచున్నారు.

అరబ్బీ ప్రభువుల ప్రతినిధులు

లండను, అక్టోబరు 17:—అరబ్బీ సార్వభౌమన కాలిఫర్ను సులతుకు అరబ్బీ ప్రభుత్వవిధివర్తనములు రెండు ఇంగ్లాండునకు వచ్చినవి. మొదటి ప్రతినిధివర్తనమును మొయిట్ ఫెయిజర్ గారు రక్షింపబడుచున్నాడు. వీరి ఇర్రాక్ సాద్ గారి కుమారులు. ఇర్రాక్ సాద్ గారు సెల్యూ ఆరేబియా ప్రభువుగనుడిరి. రెండవ వర్తనమును కోమియి ప్రభువు మొయిట్ గారి వారసుడు ఈ ప్రతినిధులు స్వామ్యమును బాద నేగి సన్నిహితులను లండనునకు వరకరి. ఇండియా అధీనువారు వారియొక్క మేముల బాచుచున్నారు.

ఇండియా ముఖ్యసైనికోద్యోగి.

లండను, అక్టోబరు 17:—సర్ జి. కె. కె. పాట్రిక్ గారిని ముఖ్యసైనికోద్యోగికి తప్పి నెంట్లు జనరలు సర్ సి. డబ్లియూ. హార్టుగారిని నియమించుటకు మాంటేగుగారి రంగీకరించిరి.

హిందూదేశ పారిశ్రామికాభివృద్ధి.

లండను, అక్టోబరు 18:—కాయంటు కమిటీగారి యెదుట సర్ ధామకు హోలెండుగారికి పాత్ర్యము నకునందింపై స్వస్థ ప్రతి హిందూదేశ పారిశ్రామికాభివృద్ధిని గూర్చి వివరించుచు హిందూదేశ సందర్శి మారకావకములను గూర్చి ఎక్కువను, “ఏలము తెట్టి” పంచేడు రాధా హెచ్చరించుచున్నది. ఈ యెలము తెట్టివలన విశేషవృద్ధి సుభ వింది స్థితి వివరించుచునా మారకావక దానిని తెలుపే వారిండుట ఆవసరము అని వ్రాయుచున్నది.

ప్రతివ్యాపారము.

లండను, అక్టోబరు 19:—లంకామైన ప్రతివ్యాపారులకు వారలకును, పనివారలకును అక్టోబరు లగాయకు ఇతరప్రతీకములనుండి ఎన్నియో అడ్డుముడ్చుచున్నది. వైయండి రచ్చు అడ్డుముడ్చుట కనిచేయు వారికంటె చాల విశేషముగ నుండుటవలన ఈ సందర్భరాంతము లోగా బట్టలకును నూలునకును ఇచ్చుండి గలగునేమోయని భయముగనున్నది.

బీసెంటమ్మగారి యభిప్రాయములు.

లండను, అక్టోబరు 19:—అబ్దుల్ ప్రతినిధి సంకల్పం పగా బీసెంటమ్మగారిట్లు తెలియబడిరి. అధికశాస్త్రోన్మేయగుచు కోరాధికారము నీయకున్న సంస్కరణములు సంకల్పితముగ నుండవలెను. కేంద్రప్రభుత్వమున కొంతభాగ్యత నొనగవలయును. ఈయర్థము తెలియ బిందూదేశములో పెక్కుమంది సంస్కరణములు విజయవంతము లగునట్లు ప్రతిపత్తిం చెదరు. హిందూదేశములు సామ్రాజ్యములో కేంద్రమునకును చాల కరుణాపాటలు నొందుచున్నాడు. మొదటి అధ్యక్షులను చాల అనుకూలముగనున్నది. మొట్టమొదటి విజయము నొందగలచునీ నేనుకోనుచున్నాను.

బీసెంటమ్మగారి కేసు

లండను, అక్టోబరు 19:—డెయిలీ గ్రాఫిక్సు ప్రతినిధి భయము నిర్మితు తమక తానుహిందూదేశములో ఆరాజకమును

రాజకావమును బోధించుటకే నామ నిష్పంధింతుడనని వ్రాసి కల్యాణికి భంగము తెచ్చెను గావున నందులకు తరిహారము చేయింపబడు నివృత్తనకలగినదని ఎకింబకో నెవనకోర్టులో దావా తెచ్చెను. తాము వ్రాసినది నిజమేయనియు, తమ వ్యాఖ్యానము సుయోజితమనియు ప్రతివా సంపాదకులు వాదించుచున్నారు.

ఇన్స్టుయంటా జ్వరము.

లండను, అక్టోబరు 19:—“సి అఫ్ యూర్స్” అను నైనికల ఒడలో మానగున ఇన్స్టు యంటా జ్వరముతో బాధపడు చున్నాడు. ఆ యోవ ఇండియాలో బయలుదేరి ఈదినమే ఇరటికి వచ్చెను. వారిలో పెక్కుమంది పోర్టునెడ్డు వర్తనే ఒడబడిరి.

ప్రాచీన

జర్మనులవారావతిక.

స్టూరిను, అక్టోబరు 19:—ఉత్తరపాశ్చిమ దేశమున జర్మను లాక్రమించుకొని యందునపుడు నువ్వెట్లు ఆర్జెన్టీనుకు ప్రతివాదియమున పరాను శ్రీపురుషులు కదియండి కిషింపబడిరి. ముగ్గురకు మరణశిక్షయు, తక్కిన వారికి 5 మొదలు 7 సంవత్సరముల వరకును కఠినకారాగృహవాస శిక్షయు విధించబడినది.

జర్మనుల మోసము

స్టూరిను, అక్టోబరు 28:—హావాను ఏజెన్సీవారిట్లు తెలియబడుచున్నాడు:—వారల వివరమున జర్మనులు సంధి వరకుల నల్లంపున ప్రవర్తింపిరి. ఒడల నిజముగనో మాటవానిగనో దెప్పింపవలె కమ్మివేయుచున్నాడు. యుద్ధ సమయమున కిట్లప్రభావమున వహించిన వారికెవ్వరికి జర్మనీ యోధుల ముప్పివేయు, నెంజినను ఏక్రయందలివా రంగీకరింపరని క్లెమెన్ట్ గౌగారు బెర్లిన్ గవర్నమెంటువారికి తెలియబరచిరి తాము అంగీకరింపవలసిన నయినఒకట నిచ్చివేయవలసినదని ఉన్నత సభవారు జర్మనీకి కోరిరి.

ప్రాచీనబర్మకుట్ర.

స్టూరిను, అక్టోబరు 22:—హావాను ఏజెన్సీవారిట్లు తెలియబడుచున్నాడు. వరానుపోలీసు వారు ప్రాచీనబర్మ వద్ద రాజకీయ సంబంధమును కట్టుకు పురి. క్రొవర్మకు విశేషాభివృద్ధియందు దాంధ్రయ్యెను. ఆల్బెను లోకేయను తాటస్థితభావము వహించునట్లు చేయవలయునని కట్టు దారుల యుద్దేయ వరానువారి ప్రభుత్వమునకు వ్యతిరేకముగ ఆల్బెను లోకేయనునందు పెద్ద ఆందోళన చేయుటకు కట్టు దారు లేర్పాటుచేసిరి. నవంబరు 9 వ తేదీన జర్మనీలో స్పార్ట్ కిక్కుల తీరుగు బాటులో జేరుటకు తగిన యేర్పాటు లాన రింపబడినది.

అమెరికా

అమెరికా నావికుల సమ్మెకట్టు.

న్యూయార్కు, అక్టోబరు 19:—క్రొత్తగా నేర్పకున బడిన సమాధానము వాదించునూడ లాంకుమైన నావికులు పనివారంభింపలేదు. రేడియోగా పనివాత పనికిరాకుండురేని సమ్మెకట్టు విడదీ పంచేయువారి కెట్టి ఆపదము రాకుండ సైనిక రక్షకభయము బాచులాగున వారల యజమానులు యేర్పాటుల నొనరించిరి.

గుమ్మా

ఆఫ్ఘనుస్తానము, బోలైవిక్కుల కుట్రలు.

మాస్కో, అక్టోబరు 17:—కాయనాద్:—ఎం. టి. చెరిక్, ఎం. తెనిన గారలు ఆఫ్ఘను ప్రతినిధుల నాదరించిరి ఆఫ్ఘనీ స్థానము చాల బలవత్తరమైన దగుటవలన దానితో సంధి నొనరించు కొనవలయునని సోవియెట్లు ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయమని ఎం. టి. చెరిక్ గారు చెప్పిరి.

రుస్సాయుధము.

లండను, అక్టోబరు 19:—క్రాస్వాడిట్లు పట్టుకడిన తనుమాటను లండను సావిక సైనికాధికారులు నమ్ముటన్నాడు. కాని వెల్స్ గ్రామము చుట్టునందము మూగియున్నారనియు దాని గాయట చాలకష్టమనియు మాత్రము వారంగీకరించెదరు. గాచీవా, కాస్పియా నేరాలు కట్టుకడినదని బోలైవిక్కు లో భాగము చున్నాడు. ఎ స్టో ని య ను ను, జ న

రలు యాదెనిచ్చిగా రి కో గ ల సి క్రా పైసి డి ట్టు నకు ఎదురుగనున్న క్రాస్వా జాగోర్ గాట నాటుగునైట్ల దూరములోనున్నాడు. జనరలు డెనికెగారు మాస్కోనగరము మీదికిగల గతవారము 20000 మంది తైలీలను పట్టుకొనిరి. కాని ఓడలు చుట్టడింపబడిన దానిగ నరదు మాస్కోనగరమునైపు పోలేదు. క్రైస్తవగరము నింకవరకు తిరిగి స్వాధీనము చేసికొనలేదు. 15 వ తేదీన బోలైవిక్కు లాక్రమించుగ దాని వైబడి యాక్రమించుకొనిరి. అచట రెండు సైనికులు తమక్రైస్తవుల తనమును చుట్టుకట్టలనున్న గ్రామములను తగులబెట్టుచున్నారని బోలైవిక్కు లాక్ ప్రకటన నందిరి.

హెల్సింగ్ సోయ్, అక్టోబరు 19:—నేటి యుద్ధమున మరల కాస్పియాడిట్లు పురుషులై ఎట్ట తెండా ఎరుగమండెను. కాస్పియా జాగోర్ గావద్ద ఫిరంగిదళములు రాత్రంతయు కుపాటల గాల్చినది.

కర్నలు బెర్మాండ్ టెట్టుగారి నవ్వుములు

బెర్లిన్, అక్టోబరు 19:—నోకలూజీగరు ప్రతిక యొక్క మీటావిలేఖి ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—కర్నలు బెర్మాండ్ టెట్టుగారు యుద్ధ, ద్వైయుక్త బోలైవాలకు గోల్పోయిరి. వాటోచుట్టును అతనివైపును మూగియున్నది క్రైస్తవుల విధాయకరముగ నెరించుచున్నది.

కోర్టు ప్రకటనలంపు వారి

కొక విన్నపము.

అయ్యా, కోర్టుకు సంబంధించిన ప్రకటనలన్నియు చాల జిలుగు అక్షరములతో యేమియు తెలియక వ్రాయుచున్నాడు. అటువంటి ప్రకటనలతో అక్షరము పొరబాటు కలిగినను వ్యవహారము చెడుచున్నది. కావున దయచేసి ప్రకటనలను వంపు వారు స్పష్టముగ విడిచిడి అక్షరములతో వ్రాసి వంపినయెడల చాల కృతజ్ఞులము. లేని యెడల తక్కుల తడకలై ఉపయోగము లేని ప్రకటనలై వ్యవహారపు సంగతులను వివరముగా తెలుపజాలవు. కొన్ని సమయములందు సకాలమునకు తమ ప్రకటనలను వేయజాలక త్రిప్పివేయవలసి వచ్చుచున్నది. వ్యవస్థాపకుడు.

బాపట్ల అడిషనల్ ము॥ కోర్టులో

ఫయిల్ O. S. 102/1919

వాది:—తడవర్తి శుభాచార్యులు సాకిక్ చీరాల. ప్రతివాదులు:—1 తల్లావల వెంకటసుబ్బయ్య, 2 అయ్యక కొల్లయ్య, గుంటూరు. డిటో యిలాకా నాగవరం ప్రతివాది సాకిక్ నెల్లూర జిల్లా, డిర్వి తాలూకా చలివేడ్ర. ప్రాంతసోటు తాలూకా అసలు నాయనాడు 454-2-0 అన్న భక్త్యుల గాబట్టుకొనుటకు దావా చేయబడినది. అందులకు నోటీసు వాయిదా 1919 సంవత్సరం నవంబరు 26-వ తేదీ అయి యున్నది. (1852)

K. Venkata Rao, Pleader.

నర్వేయర్లు కావలెను

నాత్తవల్లూరు యెట్టిటు తాలూకా వల్లూరు, గూడూరు కారాయణపురం కాదాళు నలుకవిజక్ చేయుటకు నర్వే లాగా తెలిసిన అటుగున నర్వేయర్లును ధిమాడి లైటుపాటింగు కాగా తెలిసిన ఒక డ్రాఫ్టునున్న జరూరుగా కావలసియున్నాడు గనుక ఈ క్రింది వివరములతో దరఖాస్తులు రే-వ నవంబరు తారీఖులోపల మాకు చేరవంపవలయును. జీతము రు 20 లు మొదలు రు 40 లకు మించవండా దరఖాస్తుదారుని నమరకనుబట్టి నిర్ధారణచేసి తెలియపరచవలెను. (1) దరఖాస్తుదారు ఇంటిపేరున్న పేరు. (2) పాత్ర గు అయిన వర్గము. (3) నర్వేపని యెరుకవద్ద యేహోవాతో యెన్ని సంవత్సరములు పనిచేసినది (4) యోగ్యతాపత్రాలకు నకలు వగైరా రిమాంకులు.

మాది రెడ్డి సీతారామయ్య.

(1851) సార్టిఫైడ్ అఫీసరు. నాత్తవల్లూరు యెట్టిటు, పంగిడినూడెం, యేలూరు తాలూకా. 21-11-19.

22-వ తేదీని పాటియాలా మహారాజావారు రాజశ్రీనిధి గారికి తెలిపినది. ఆవిందు క్వీలా మాభారత సాధనమునకు జరిగిన. రాజశ్రీనిధిగారిని వారిసమీపమున మహారాజావారు ఆశీర్వాదించుచు వారి రాజకలన తమకుకలిగిన ఆపదమునకు వ్యక్తపరచి యేదేంద్రుడగు పార్థింజలపురు సుస్థానమునకు దూరమైన యుండిరియు, నాయేదేంద్ర కాలుకులో నుంధించిన లోకపరివర్తనమును తెలియజెప్పుచు జర్మనులు ప్రభాకారికి భంగముకలిగించి యుద్ధమునకు దీగినయు, తర్ఫీలికముగ రాజ్యములు విచ్చిన్నములై పోయినవనియు నుడిచిరి. నూరినదశకలన ప్రజలందు నూరినోక్షకములు, ఆకాశములు కలయెట్లెను. యుద్ధరంగమునుండి నూరినలోకమాదిర్చించి, ప్రజల మానసములందు పరిత్రభావములును ఔదార్యమును వ్యాపింపెను. జర్మను సేలలో యుద్ధము చేయవలసినదెను. అందున కెంతయో త్యాగమననర మయ్యెను. ప్రజలు దుర్భరతైన్యము ననుభవించవలసి వచ్చెను. శ్రమకము యుద్ధము పరిసమాప్తమై పరరాజ్య పరప్రజాకమణము న్యాయముకాదని శిష్టాశిష్టులకు వ్యక్తమయ్యెను. అంగ్లసామ్రాజ్య సేనలన లోకమునకు ముప్పు తప్పిపోయెను. యుద్ధమునందు భారతవర్షము చేసిన సేనను మహారాజావారు కీర్తించి వారిసంస్థానముచేసిన వనిని వివరించిరి. పాటియాలా మహారాజావారు సేనలను తంపించి, భవసాహాయ్యముచేసిరి. పాటియాలా సంస్థానమువారు ప. వివరైనిట లన్నిరంగములందును పోరాడి వారు 125 దినదినముల నాల్పించిరి. సామ్రాజ్యయుద్ధసభకు వారు ప్రతినిధిగ వెల్లెనశ్శుకు వివిధరణరంగములందు తమకు కలిగి యుద్ధములను గురించియు అంగ్లసామ్రాజ్యమును, మంతులమున్నగు వారు వారి యందు కనుపరచిన సాదరభావమును గురించియు వారుత కాల్పించిరి. పరానుజ్ఞేతులవ్యక్తులతోను, ఇతరీ తెల్లెయము రాజులతోను పరిచయము కలిగిన నని వారు నుడిచిరి. రాజశ్రీనిధిగారు భారతగౌరవాభివృద్ధికి తదనశ్రమకు వారు వ్యవస్థతనుతెలిపి సంస్కరణములను గురించినది, ప్రజల యుద్ధాలోచనములయెడ రాజ ప్రతినిధిగారికల యాదరణతో దానికంతకును కారణమని వారు తెలిపిరి. వారు కలువారి తంజాలు గంగదగ్గరములను గురించియు ఆప్తగను యుద్ధమును గురించియు వక్కాణించి భారతవర్షమునందు ప్రజల పెట్టుబోవు సంస్కరణములు రాజశ్రీనిధిగారి రాజనీతికిని దూర్వప్రీతికిని, సానుభూతికిని, రాజ్యాంగ పరిజ్ఞానమునకును నిదర్శనములని నుడిచిరి. పరిశ్రమాభివృద్ధియందుకూడ వారికెక్కువ యత్నములుకలదు. సంస్థానములో ప్రజలవిశ్వాసునకు జరిగినప్రయత్నములను మహారాజావారు వివరించి తాము విద్యాభివృద్ధి ప్రభుమొదేశముగ పెట్టుకొంటిమని తెలిపి ప్రైవేట్, కాలేజీ విద్యలను వితముగ పెట్టించుచుంటిమని నుడిచిరి. వీరవిద్యాధులకు తమను విచ్చి వారున్నర విద్యకు నేర్పుకొనుటకుండిన యధ్యక్షతనములను పోగొట్టిరి. మహేంద్ర కాలేజీలో ప్రకృతిశాస్త్ర శాఖ నేర్పాటు చేయుదురు. అందుకు మహారాజావారు 8100 రూపాయలను మంజూరు చేసిరి. సంస్థానములందు చారిత్రావిజ్ఞాన వర్తక విద్యలను కూడ వ్యాపింపజేయుటకు యత్నములు జరుగుచున్నవి. రాజశ్రీనిధి విషయములలో తమ కార్యదక్షతలతో సంప్రదించుటకు వారుమౌనోపదేశము నియమించిరి. ప్రజలకు నాభివృద్ధియై వారికి సామర్థ్యము యెక్కువయైన కొలదిని యెక్కువగ సంస్కరణములను జరుపుదురు. న్యాయ విచారణ శాఖయందు క్రొత్త యేర్పాటులను గావించిరి. విద్యాసాధనమునందును మార్పుచేసి అందులోపనులను బొలగించిరి. తోలినుశాఖయందును లోపములను సంస్కరించిరి. సంస్థానపు ఆదాయము వృద్ధియయ్యెను. 1912 లో 82 లక్షలరూపాయల ఆదాయము వచ్చుచుండిన ఇప్పుడు 1,17,00,000 రూపాయల వచ్చుచున్నవి. పరిశ్రమలకు వ్యవసాయమునకును, వర్తకమునకును సంబంధించి క్రొత్తయేర్పాటులు చేయుటకు మహారాజావారు యోచించుచున్నారనిరుచుమహారాజ్యమువారికధికారమును స్థాపించిరి. ఆదువలన ప్రజల కెంతో ప్రయోజనకరముగ నున్నది. సంస్థానమునందు విద్యవృద్ధిని సెలకొల్పుటకు యత్నములు జరుగుచున్నవి. వ్యవసాయపు తరులకును దానిని వినియోగించుచును అందువలన రైతులకుల యెకరముల భూమి యెక్కువగ సాగుబడి కాగలదు. పరిశ్రమలకు వినియోగించు యాగ్రములను చేయించుటకును దానికీర్తిని వినియోగించుదురు. వివిధ పరిశ్రమలు వృద్ధిపొందుటకు సంస్థానమునందు వీర్లుకల

నిన్న సా.శంకరాచార్య రివ్యక్త బిద్ధింగునందు మహాగ్రంథ
కాల్పరేషన్ సభ నిమగ్తమయ్యెను. అట్టింగు ప్రెసిడెంటు
బ్రిజ్ లాల్ గారు అ. గాననాథ శర్మను వహించిరి. ఈ కింద పేర్ల
నిం నభ్యులు విజయము చేసిరి. సి. శ్రీనివాసాచార్య గారు, ఎ. సి.
పార్థసారథిశాస్త్రిగారు, భాగ్యదాసదత్తు మహాశయ్య
అల్లూర్ బద్దన్ బాబు సాహెబు బహదర్, టి. రంగారావుగారు,
ఎ.క. సి. రాజగోపాలాచార్య గారు, టి. ఎ. లె. రాజ మొదలిగారు
జి. నారాయణశాస్త్రిగారు, యం. విజయరాఘవులు గారు
లి. మాత్రులపై గారు, సి. పి. రామస్వామయ్యగారు, జి. ఎ.
నరేంద్రగారు, మహామయ శిష్యా శాహెబు బహదర్,
యం. గురుశాస్త్రిగారు, డబ్ల్యు. హెచ్. నర్సయ్యగారు,
జి. వల్లభుడుదలిగారు, డి. మోనన్ గారు, యం. పి. రామ
స్వామి మొదలిగారు.

ఎన్నాడు పోలీసు కమిషనర్ ఆఫీసర్ శామదర్ల ఒక
రహస్య చురక కట్టుకుని సరికాదని స్పందించు కమిటీవారు
అభిప్రాయ మిచ్చిరి. అట్టి చురక కట్టుకున్న 1,40,048 రూ.క్ర
మము కట్టబడుతుంది. ఇందు కార్పొరేషన్ వారు ఇవ్వవలసిన
భాగము 45,000 రూ.క్రమము.

ఈ విషయమునందు కమిషనరు భిన్నా భిన్నములై యుండుచేతను, నిష్పత్తి సభయందు హాజరయిన సభ్యుల సంఖ్య స్వల్పమై యుండుటచేతను, మరియు సభయందు యావిషయ చర్చించిన బాగుండునని అగ్రాసవాధిపతిగారు అభిప్రాయ మిచ్చి. సభ్యులందఱు అట్లు చేయుటకు సమ్మతించిరి.

ఈ ఎరెక్టిక్ కార్పొరేషన్ వారు నువ్వు టుర్రోను
సందోక్ నువ్వేదాకా కట్టకొనుచు, కార్పొరేషన్ వారి ధూ
మిని ఆక్రమించుకొని అందోక వంచ కట్టకొనిరి. చాక్ నెల
యందు జరిగిన నమావేశమందు, వారిపై నెలకు 25 రూప
ముల బాదుగ విధించునట్లు కమిషన్ వారు తీర్మానించిరి. ఆధూ
మికి ఇంక బాదుగ బోదుట సరికాదనియు, కావలసినట్లయిన
ఆపంచను తీసివేసెదమనియు ఎరెక్టిక్ కార్పొరేషన్ వారు
ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

ప్రాచీన కవిజీవితములను గురించినవి వివిధ రూపములలో వ్రాసినవిగా విభజించి వ్రాసినవిగా అభిప్రాయమును తెలియజేసి, అట్టివి అందరికీ కలెక్షన్ చేయించి అందులో దానిని వాక్యములు చేయించి వ్రాసినవిగా తెలియజేసి.

నెలకు 25 రూపాయలకుండి సంవత్సరమునకు 25 రూ
పాయలతో, ఏతక్కువల్ల బాదుగుడు శక్తింపిరని ఎ. సి. పాక్ష
సారధి నాయకుగా రహగిరి. ఈ ఎత్తెక్కు కాల్పాత్రకు
బారికి (తత్వక సాకర్మముల నియమబ్ధి రనికూడ చెప్పిరి.

అవఁడనే యీట నివసించును, వ్యాధిభాగములందు
కూడ ఈ లక్షణము విషయము ఎల్లప్పుడూ కాన్పించును
వాని ప్రానివ్యాధిగా చేయవచ్చును, ఇట్టి భుజమునకు
కొని జడగతుండుటకై ఆ పంచన తనకొట్టించు వారి ననుచు
కు మంచించుట. రంగవారిగారు చెప్పిరి.

సంవత్సరమునకు 60 రూప్యముల బాడుగ విధించును.
 కల్లా గురుసామి తేచ్చిగారు సవరణ మొనర్చిరి.

పాత్రాదుకాభివృద్ధి నిర్ణయించుటకు వరికిలన జరుగుచున్నది. అదవులకు గవలకు వృద్ధిచేయుట కొందులన నిజముగాను, కృత్యసాయాభివృద్ధిని సహకారోద్యమ వ్యాప్తనమునకును మహారాజావారు క్రొత్తగా నాలోచించుచున్నారని తెలుపే నిర్మాణమునకును వారు కల వెట్టిరి. వీరి కన్నటిని సాను కూలయుగ నిర్వహించునని యున్నది. వారు నియతానుచునే వీనిని వివర్ణింపగ, స్త్రీలపాలిటి జీవితాలె స్త్రీయల వెయ్యువురు కలిసి మహాశకారము చేయుచున్నది.

చారికి చేసిన సత్కారమునకు రాజకృతినిధిగాదు
హారాచారిని కొనియాడిరి. చారు చేసిన సేవకు రాజకృ
తినిధిగాదు కృతజ్ఞతను దెలిపిరి. మహారాచారికిని చారి
లకును, సిద్ధుచారికిని అంకు సారథ్యభూమినియందు కలభ
వికాసము లెన్నియో తర్యాదుములు వ్యక్తములయ్యెను.

విందుకయినవరువారల రాజప్రతినిధిగారు బాణసంచా
కాల్పుమండల చూచిరి. హాస్పిటలు సరస్సుయొద్ద కృంగా
యగ దీపయలను కలిగించిరి. 23 వ తేదీని క్రమతీ మేయ్యన
ప్రధిని విజ్ఞోయూ మిమోరియలు బాలికాపాఠశాలను దర్శిం
తరువాతను దక్షిణ ప్రధిని వెళ్ళికాలను చూచెను.

సి. పి. రామస్వామయ్యగారి సేవనరజును మఱి పరచిరి.
అది అందమైన కట్టడమనియు, కట్టిన పనులు తదగొట్టుట
లేవనియు కూడ చెప్పిరి.

మహావ్యక్తు శిశ్మన్ సాహేబు కూడ యీ అధి
శ్రావణమే ఇచ్చిరి.

ఎత్తొక్క కావ్యరమణ వారి వైఖరి కృత్రిమము
గా లేదని అందుచే ఆ కవులు తదగొట్టించ వలసినదని రంగా
చారి గారిని బలపరచుచు, యజ్ఞ. సి. రాజగోపాలచారి గారు
అభినాయమిచ్చిరి.

గురునామ స్మృతి కారి సరణమై కమిషనరు వాటి
చ్చిరి. 10 కమిషనరు కనరణమానన సమ్యుతింది. 7 గురు
సరణము అంగీకరించక పోయిరి. ఒకరు ఈ సమాగా నుండి:-

గురుస్వామిశ్చైవైగారి సమరణమాత్మో వీర్యానమః అంగీ
కరింతు బడినో.

తేలు నంద్రులకై నియమింపబడిన రేగుల నన్ను అందు
లకై నువుంటుకోడునందు 50 రూపాముల అద్దతో ఒకయింటి
ని పుచ్చుకొనవలెనని సభ బారు ఏక గీరముగా తీర్మానించిరి.

విశ్వవిద్యాలయ ప్రతినిధి యొక్క కొనుటలై వ్యవహరించు నిబంధనలు చర్చించుట.

గురుస్వామి శెట్టిగారు ఎన్నో సంవత్సరములు పాఠశాలను నడిపి
 పుస్తకాలను సేకరించి, అందులను పాఠకులకు పంపించినట్లు.

రంగాచారిగారు దానిని బలవరమి సవరణమతో ఏ
స్థాపనను సభవా రంగీకరించిరి.

రెవెన్యూ అఫీసరీ అగు ఖాన్ బహదూరు చువామ్మన్
 ఖాన్ బహదూరు సాహేబువారికి 1876లో ముఖ్య నెలవఅధికారుల చేయు
 టువు రీక్షానిచ్చిరి.

ఇంట్లో కట్టుటకై ఏర్పరచిన నట్టులులను శ్రమితుల పరి
స్థితులబట్టి మారుట అవశ్యమగుటచే, గ్రాత్ర ఇత్తు చట్టు
లను సభవారు చర్చించిరి. ఈ గ్రాత్ర నిబంధనలందు గొప్ప
మార్పు లేమియులేదు. ప్రాత నిబంధనములే మార్పు వ్రాయబడి
యున్నవి. వాటిని అంగీకరించ నవచ్చును లే త్యాజమును రాదు
స్వాయచ్ఛక్తిగారు ఉత్తరపాదించిరి. రం గాచారి గారు బలవతి
చిరి. సభ వారంగీకరించిరి.

శుక్రస్థి కరాను మైయానికుడు పాపము గార నిన్నటి
దివము (లిండినీ సగరములో దిగి రవి హేమాను ఎల్లప్పుడూ
తెలుపుచున్నాడు.

తెప్పి నెంట్లు పేపర్లు గాన కాన ప్రాకారస్థానానికి వర
అను మియాలలో దిగిరి. అమెరికా కేసి తిగివచ్చిన వైమా
నికలలో నికల్ మోనటి యధుడు. ఈ పుస్తకంలో నికలరత్న,
10 గురు వైమానికలూ ముడిపెరి. ఇతడు 52 గంటలలో
5402 మైల మార్గము ప్రయాణము చేసిరి.

కొండభాతుల పితూర్తి:— ఈ పితూర్తిల నడుమటకు కొన్ని కఠిన పరతులు పుష్పరవతును. అయితే గ్రామముల నాయకులుచచ్చి అనరతులకు విని వాని ననునరింపరలెక. వాళ్లు రాక విసక అనునరింపక పోయినచో స్త్రీలకు పిల్లలను పుట్టి వే నుటకు గడు వొసంగి పిమ్మట గ్రామములమీద గుండుకరకు పుడెను. పిమ్మట కఠిన నిబంధన లేవునవతును. ఇందుకు 6 వదాలెదకమును కమాండరుక్తి మోగారి క్రిందపని చేయునని చరకటింక బడెను.

ధన్వంతరి జయంతి, బ్రహ్మదేవ:— ఈ నెల 21 వ తేదీన శ్రీధన్వంతరి జయంతి వంశస్థులను విజయవాటికా స్థితవైద్య బృందముచే బ్రహ్మదేవ వైద్య కళాలయమున జయంత్యుత్సవ ములి సైధికముగా నిర్వహించబడినది. ఉదయము కృష్ణాపూర్వ పూజాదివిధులను, సాయంత్రము మహాసభయు నిర్వహించబడినది. ప్రముఖులనేతలను సభ నలంకరించిరి. శ్రీవైద్యబృంద ప్రధాన్య శంకులు ది.వి. దియల్ గారు ఆ గౌరవవాగ్ధివర్త్యము వహించిరి. ఆయనర్యేద భూమణ నోడ రామకృష్ణి ఏ.కె. ఏ.సి గారును కాశీవాధుని రాజలింగ కృష్ణి రాజవైద్యగారును తనరకొండ జిల్లాధికారి పంతులు, ది.యే. గారును, ధన్వంతరి సూర్యయ్య ఆయనర్యేద ప్రాశస్త్యమును సూర్యయ్య గంభీరశాస్త్రి సమూహం గావించి కవితల వాచనవాదివలలాడించిరి. ఆ గౌరవవాగ్ధివతిగారి యంత్యోపసాద్యముతో సభ ముగిసెను.

World's News.

(Reuter's Agency.)

England

Mrs. Besant on Reforms. An Interview.

LONDON, October 19.
Mrs. Besant, in an interview with the "Observer" declared that the Reform Bill would not be regarded as satisfactory unless it gave fiscal autonomy and control over the budget and introduced a little responsibility into the central Government, but if these changes were made an enormous majority of politicians in India would do their very best to make it a success. She emphasised that India was very anxious to remain a part of the Empire. The prospect generally was exceedingly hopeful. She concluded "I feel that we shall win through."

India's Industrial Advance. The "Times" On Speculative Fever.

London, October 18.
The Times, in a lengthy article, discussing the industrial advance of India based on Sir Thomas Holland's evidence before the Joint Committee, draws special attention with new issues in India. It emphasises the need for checking before it leads to a crisis, which may constitute a serious setback to the enterprise.

The Cotton Trade. Flood of Foreign Orders.

London, October 19.
The Lancashire cotton spinners and manufacturers have been flooded with orders from foreign customers, since the beginning of October and it is feared that there will be a scarcity of yarn and cloth before the end of the year owing to the demand exceeding the supply.

Alleged Libel.

Mrs. Besant's Suit Against "Daily Graphic."

LONDON, October 19.
The Court of Session at Edinburgh heard counsel in the appeal for the defendants in the action by Mrs. Besant against the proprietors of the "Daily Graphic" for £1,000 damages for alleged libel. Mrs. Besant said the "Daily Graphic" falsely and maliciously stated that she was interned in India because she advocated sedition. The defendants contended that the statement was a true and fair comment.

Influenza Among Troops.

LONDON, October 19.
There were 100 cases of influenza on the troopship City of York from India, which arrived at Plymouth to-day. Many had been landed at Port Said.

Russia

Fighting in Russia. Surrender of Kronstadt.

LONDON, October 19.
The Naval and Military circles in London persist in considering the reports of the surrender of Kronstadt as merely an intelligent anticipation, but they admit that Petrograd is so closely invested that little short of a miracle can save the capital. The capture of Gatchina and Krasnaya are admitted by the Bolsheviks. The War Office states that the Estonians, co-operating with General Yudenitch, are within four miles of Krasnaya facing Kronstadt. General Denikin, advancing on Moscow, has captured 20,000 prisoners during the past week, but he has got no nearer Moscow, since the capture of Orel, while he has still not recovered Kieff, which a Bolshevik surprise attack captured on the 15th instant, and where, according to a Bolshevik bulletin, the Red troops are pursuing the enemy amid the burning suburbs.

Red Flag at Kronstadt.

LONDON, October 19.
HELSINGFORS.—The Red Flag is again flying over Kronstadt this morning. Batteries at Krasnaya were active throughout the night.

Colonel Bermond's Losses.

LONDON, October 19.
BERLIN.—The "Lokale Anzeiger" Mittau correspondent admits that Colonel Bermond has lost Ust, Dvinsk and Bolderaa outside which his army is entrenched and it is resisting heavy attacks.

France

Pro-German Newspaper. French Agitators Sent to Jail.

LONDON, October 19.
PARIS.—The French men and women have been sentenced on account of the activities in connection with the "Gazette Ardeenne," a pro-German newspaper published in the north of France during German occupation. Three were sentenced to death and the remainder to five and seven years penal servitude.

Strasbourg Political Conspiracy. Re Neutralisation of Alsace Lorraine.

LONDON, October 22.
PARIS.—The Havas Agency states:—The French police have discovered at Strasbourg a political conspiracy, having its origin in the German Foreign Office to bring

about the neutralisation of Alsace Lorraine. The plan of the conspirators, as set forth at their last secret meeting, was to carry on agitation in the press against French rule in Alsace and a street demonstration had been planned for the 9th November to coincide with a Spartacist outbreak in Germany.

Heroic Resistance of Verdun.

LONDON, October 22.
PARIS.—The Havas Agency states:—The Cross of the Legion of Honour, which since 1916 has attested to the heroic resistance of Verdun, will now be accompanied by the Croix de Guerre. In the address signed by M. Clemenceau, Verdun is described as a fortress hungrily covered by the enemy, but which victoriously held up its head against the most powerful efforts and redoubled strokes of its assailants.

Transfer of Enemy Tonnage to Neutral Flags.

LONDON, October 23.
PARIS.—The Havas Agency states:—The Germans, having attempted to evade conditions of the Peace Treaty in the case of merchant steamships by fictitious or real sales to Dutch shipping companies, M. Clemenceau has sent a communication to Lensher, advising the Berlin Government that the Allied Powers will not recognise any transfer of enemy tonnage to neutral flags during the war. Consequently the Supreme Council has requested Germany to surrender five ships.

America

American Shipping Strike.

LONDON, October 19.
NEW YORK.—In spite of the settlement which was arranged, the Longshoremen have not returned to work. Shipping interests have arranged to utilise strike-breakers protected by the military if the men do not return to work to-morrow.

Aviation

Trans-Continental Flight.

LONDON, October 19.
MINEALA.—Lieutenant Maynard has landed from San Francisco, being the first to accomplish the return trans-continental flight. Ten competitors have hitherto been killed in this race, in which the winner covered 5,402 miles in fifty hours flying time.

LONDON, October 22.
PARIS.—The Havas Agency states: The French Airman Poulet arrived at Brindisi yesterday.

Indian Telegrams.

(ASSOCIATED PRESS)

Simla

The N.-W. Frontier. A Press Communique.

SIMLA, October 21.
A Press communique dated the 21st October, says:—All remains quiet north of the Kurram. Gangs are still active in the Tochi and Derajat. Seven miles of copper wires were removed from the Tochi road, while in Derajat 150 camels were carried off from the Tank district and the water channel to Murtsa, Jitta, and Kaur bridge was cut on the 18th by a party from a large Wazir gang in the hills west of the former place. A large Mahsud gang was out near Draband on the 16th instant, and another was seen between Girni and Khirgi on the 18th instant. The annual migration of the Wana Wazirs to Spin plain was hastened by our air operations which had considerable moral effect. Some Tochi Wazirs have gone to Khost to spend the winter there instead of coming to India as usual. Mahsud Maliks in favour of peace endeavoured to collect a Jirga at Kaniguram on the 15th instant, but without success. The Jirga was postponed pending the return of the Maliks who had gone to Kabul. Many of the latter died in Matun while "en route" to Kabul, and the Mahsuds state that their deaths were caused by poison administered by the Afghans at the instigation of the Tochi Wazirs.

United Provinces Political Conference.

LUCKNOW, October 21.
In the course of the Presidential Address at the Political Conference at Saharanpur, Dr. M. N. Obedar said that the first and foremost sufferer in the new era of peace to which H. E. the Viceroy referred in his opening speech at the Simla Session of the Imperial Council was the Province which had contributed its best blood and flower of its youth for the defeat of the powerful enemies of the Empire. The Delhi tragedy, the deportation of Mr. Harniman, the repressive campaign against the Indian Press, the Ahmedabad episode and numerous other events showed that bureaucracy, whatever else its weakness might be, did not lack courage to turn to account its tremendous power in the name of peace and safety. Tracing the cause of discontent, the speaker referred to the allegations made by the people of the Punjab that force had been resorted to in raising recruits and collecting money. Recruiting officers were occasionally attacked and in one instance at least a Tahsildar was killed. It could easily be imagined what provocation there must have been to induce the peaceful

Punjabees to break out into murder and assault. The speaker went on to say that Sir Michael O'Dwyer's attitude was one of unveiled antagonism. Dr. Obedar said:—It was notorious that the strongest Lieutenant Governor had the fiercest hatred for the Indian politician. In proof thereof, besides his outburst in the Council preliminary to the deportation of political leaders, I may draw your attention to the fulminations in his memorandum on the Reform proposals. I shall refer to one of his characteristic exclamations protesting against the Government of India's policy of conciliation during the days of Mrs. Besant's release and the Montagu Reform Commissions. We now seem to be drifting into what is known as "Birrelism" in Ireland, truckling to the extreme, encouraging the idea that we are going to hand over the administration to them. In the opinion of the people there was no necessity for the Rowlett Act which had no parallel in the history of civilised nations and might have been modelled on some usage of Russia before the revolution. He went on to deal with the events in the Punjab, and referring to the crawling order said that apparently according to General Hudson Indians were born in the world to strike the white man's imagination. He said that never was there any open rebellion or justification for martial law in the Punjab, and held Sir Michael O'Dwyer responsible for all that occurred. He condemned the Enquiry Committee as a bureaucratic committee, and suggested that an All-India Congress Sub-committee be allowed to conduct the people's case before the Committee. No reform, he said, would be acceptable which would make possible the repeating of Punjab perils. He dealt with the Kharpur trial, the Hindu-Muslim 'entente,' the Ali Brothers and the Khalifat question. Incidentally he paid a high tribute to Sir Harcourt Butler for his sympathetic statesmanship, which is a shining contrast to O'Dwyerian extremism.

The Resolutions.

LUCKNOW, October 21.
Among the resolutions passed at the U. P. Political Conference were the following:—

Mr. Jawahar Lal Nehru moved:—"This Conference protests against the appointment by H. E. the Viceroy of the Hunter Committee to enquire into the disturbances in the Punjab and elsewhere, and urges on His Majesty's Government the appointment of an independent commission to enquire into the causes of the recent disturbances and the propriety of measures adopted in dealing with them. In the opinion of this Conference the Hunter Committee as constituted is one-sided, inasmuch as the Government of India is directly represented on it, while the people are neither properly nor sufficiently represented. This Conference is emphatically of opinion that in any event the Hunter Committee can only be acceptable if full and sufficient opportunities are afforded to the people to present their own case and to meet the case of the Government, whose policy and actions are the subject of enquiry. The Conference is of opinion that it is essential that at least one member of the Punjab Enquiry Sub-Committee be added to the Hunter Committee, and that the enquiry should be of a judicial nature, with counsel appearing on both sides."

Mr. Paranjpye, of Cawnpore, seconded the resolution. "This Conference records its strong protest against the passing of the Indemnity Bill in defiance of Indian opinion to legalise the action of the officers of Government and others connected with the administration of martial law before justification for the promulgation and maintenance of martial law has been established."

This resolution was moved by Mr. A. P. Sen, of Lucknow, and seconded by Nawab Zulqadar Jung.

"This Conference places on record its appreciation of Sir Sankaran Nair's services to the country and in particular his resignation of the membership of the Viceroy's Executive Council as a protest against the policy pursued in the promulgation and maintenance of martial law, and its appreciation of the action taken by Rabinranth Tagore in resigning his knighthood as a protest against the policy of Government."

The resolution was moved by Hafiz Abdul Rahim and seconded by Mr. J. N. Chatterjee.

"This Conference is strongly of opinion that Lord Chelmsford has wholly forfeited the confidence of the people of India by the whole tenor of his support of the Punjab policy, and should be immediately recalled."

This resolution was moved by Mr. Syud Hussain and seconded by Mr. Bomanji.

Press Comment.

The Indian "Daily Telegraph" says:—"To judge of the Presidential speech as a whole, it may be described as an able and outspoken presentation of the people's case by a representative Indian politician, whose sincerity and patriotism at whatever value his opinions may be appraised, are unquestionable."

Bombay

Bikaner Maharaj and Savoy Hotel Speech Comments.

BOMBAY, October 24.
The "Times of India" publishes from its special correspondent at Bikaner the closing speech of H. H. the Maharaj of Bikaner at the legislative assembly in the course of which His Highness referring to the criticism of his Savoy Hotel speech said:—

Home Rule League.

I have seen it expressly stated in one place that in common with some other Princes I had from time to time expressed or been persuaded into expressing myself as wholeheartedly in favour of Home Rule League and all its propaganda. I have seldom seen greater perversion of truth. As I have publicly stated previously I in common with my brother Princes belong to no political party whatsoever. I hope I am moderate in my views. In common with many loyal Indians and Englishmen I desire to see India once again rise to full nationhood under the aegis of British Crown and attain fullest autonomy as an integral and contented part of the Empire, which will be a sure source of strength and not of weakness to Great Britain, but I have never been associated with Home Rule League in any way and have no connection with them whatsoever. What is more, I have not on a single occasion uttered a single word which might be taken to imply that I was even partially in favour of that league or its propaganda, with the extreme views and tactics of which body I am personally altogether unable to agree, and to the best of my knowledge the same applies to my brother Princes.

Domestic Affairs of British India

Continuing his Highness referred to the allegation that his action was an unprecedented and direct interference with purely domestic affairs of British India and declared - We have made it abundantly clear on many previous occasions that the Princes of India have not the slightest desire to interfere in purely domestic concerns of British India just as we would emphatically resent any interference in regard to matters concerning our internal independence and autonomy. This is a policy from which I am not aware that we have ever deviated, but in all questions of imperial or common concern the Princes have an indisputable right to and must always claim a voice not only in view of their political importance, but also in view of their territories forming a third of the area and over a fifth of the population of India.

Constitutional Reforms in British India.

The question of constitutional reforms in British India is really one of imperial and common concern and one moreover in which the Princes are more than indirectly concerned. The well being and prosperity of India and the ever increasing happiness and contentment of its people must necessarily be matters of very deep concern to every loyal Indian whether he be a British subject or resident within the territories of an Indian State. The vital considerations involved and the great issues at stake in regard to this question are not confined to British India, in a sympathetic, generous and bold handling of this question depend the happiness, loyalty and contentment of the people of India. Loyal, progressive and contented India will be an asset of immense value to the empire which in itself would be of immense advantage to all concerned including the Princes and States. Not only have the Princes a very large stake and vested interests of vital importance in the country but there is a very great and real identity of interests between the British Government and themselves, and as has been repeatedly by highest officers of the Crown they have also their duties and responsibilities as pillars that help to sustain the main roof of Imperial edifice, and partners and colleagues of the Viceroy, in the words of Lord Curzon, to share with him the burden of rule. His Highness continued - It is plain to any broad-minded person that should counsel of opponents of genuine reform prevail the feeling and political effect which would thereby be created in India would be deplorable.

Co-operation of Princes.

Surely the duty of Princes as friends and allies in view of the identity of interests to advise the British Government on matters which in certain eventualities are likely to create disturbing situation in British India, cannot be questioned and the past precedent is forthcoming as in 1908, when Lord Minto asked for co-operation of Princes and their advice in dealing with the unrest in parts of Bengal and elsewhere. While the Princes of India can always be counted upon to throw the whole weight of their influence and resources on the side of law and order and constituted authority, as they have invariably and unflinchingly done in the past, they are, apart from all these weighty considerations which appealed to them most, promoted not unnaturally by reasons of self-interest alone, to see such a course followed as will ensure tranquility on the other side of their borders and thus avert serious trouble from crossing into their territories, for the conditions existing in British India and the attitude of the people there find their inevitable reflex in our own states. It is quite clear that any grievance and discontent in British India, still more anarchy and sedition, are bound sooner or later to spread to our states and to affect Indian rulers and their Governments. Many of us are surrounded by British territory. With increased railway, telegraph and postal facilities and spread of education and western thoughts and ideals and with large number of our state subjects carrying on business in British India, there are much more than formerly frequent and intimate interchange of ideas and opinions and greater contact between our own subjects and those of British India. It was for such reasons that I strongly felt it to be my duty not only to India but also to the Emperor and the Empire to bring to notice these facts and obvious dangers.

Central Provinces

Recrudescence of Influenza.

NAGPUR, October 23.

The Central Provinces Government in a Press Communique announces that in view of the possibility of recrudescence of influenza in these provinces a grant of Rs. 10,000 has been placed at the disposal of the Sanitary Commissioner to enable him to lay in sufficient stock of vaccine and 12,000 doses have been obtained and stored at the central vaccine institute, Nagpur. Arrangements have been made for the issue of vaccine free of charge to local bodies and private men. A further grant of Rs. 33,000 has been deposited with the Civil Surgeon to enable them to obtain sufficient stock of medicine likely to be useful in case of outbreak.

LATEST.

AMRITSAR, October 23.

The Executive Committee of the Congress Reception Committee on Wednesday resolved, in view of the special circumstances of the Punjab, to invite all Indian leaders irrespective of party to join the Amritsar Congress, invitations to be issued by the Chairman. The Committee also requested the President and the General Secretary of the All-India Congress Committee to move in the matter. Swami Sradhanand has been elected Chairman of the Reception Committee of the Amritsar Congress.

అ మృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమౌషధము

వెల స్వల్పము
తల నొప్పులకు
జేరు పొందినది,
గుణము లేకుండిన
మీ పైకము మీకు
ఇయ్యబడును.
వనమూలికలచే
చేయబడును.
సువాసన గలది.

గుణ మధికము
పంచభాషను
చూచి కొనిన
మోస ముండదు.
ఒక సారి పరీక్షించి
చూడుడు
చక్కని డబ్బీలో
వెల ర అణాలు.
అన్ని దుకాణముల
లోను దొలకును.

అ మృతాంజనము డి పో,

6, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

109, ప్రభు రోడ్డు, పోర్టు, బొంబాయి

భాగ్యవంతు లెవరు? ఆరోగ్యవంతులే.

(1045)

ఆరోగ్యమునకు అయ్యర్వేద ఔషధములు అద్వితీయములు.

వేసవికి తగిన పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

జీవామృతము	అమృతామలక తైలము	జంబీరరసాయనం	వంచానన లేపము
6 బాళ్లు 8-4-0	6 బాళ్లు 8-0-0	ఉష్ణగుల బోగోట్టు	తామర నణము
8 బాళ్లు 1-12-0	8 బాళ్లు 8-0-0	సీసా ద్రు. 0-10-0	డబ్బీ ద్రు. 0-10-0

ఈ పండితులవారి దివ్యౌషధము లింక ననేకములు గలవు.

చ్యాకింగు - పోస్ట్ జెఖర్లు ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ప్రతులు ఉచితము.

కంటి విలాసము:
పండిట్, మదరాసు.

మనోజయ, అయ్యర్వేదాశ్రమము, మదరాసు.
55, ఆచార్యక వీధి, మదరాసు.

స్వల్పము!

సీసా 1-8 0-8-0 అణాలు మాత్రమే!!

గుణ మధికము!!

పంచభాషను చూచి కొనిన

మోసము కలుగదు.

అ మృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు

జనము

పరమౌషధము.

తలనొప్పులమాన్యును. కాయపుష్పాట్లచేపును. పొన్నపుసొప్పుల బారదోలును. పోట్లను పోగొట్టును. ఇది యది యనలేని సకలవిధమైన నొప్పులకు సంజీవినివంది. వనమూలికలచే హిందూతేజమంధు తయారు చేయబడు మంచిమందు. దీనిని నిత్యములలోని అనేకులు వాడుచున్నారు. గొప్పగొప్ప వారిచే నేలకంటే యోగ్యతా ప్రతీకలు పొందియున్నది. అన్ని దుకాణములలోను చక్కగలదు. ఒకసారి పరీక్షించి చూడుడు.

తా మ ర తై ల ము

తామర, తిరి, వీనుగగట్ట, దురద, ఉంగరములవంటివిట్లు, రసితాయకు, తెంట్రిక లూడిపోవుట మొదలగు చర్మరోగములను నాశనము చేయగలదు. రాజారాణి బొమ్మను చూచి కొనుట మంచిది. వెల 0-6-0 అ మాత్రమే

మో హి నీ తై ల ము

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. 5 రులములు నూనెగల సీసా 1-8 రూ 0-12-0

దం త చూ ర్ణ ము

కంటిసొప్పులకు దివ్యౌషధము; గుణాసక్తలిగియుండును. సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు తగియున్నది. డబ్బీ 1-8 రూ 0-2-0; 12-8 రూ 1-2-0 అ.

అ మృతాంజనము డి పో,

109, ప్రభురోడ్డు, పోర్టు, బొంబాయి. 6, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఆంధ్ర శ్రమము

భోజనశాల - ఉపాహారగృహము.

321 తంబుసెట్టిపిల్లి, జార్జి టౌను చెన్నపట్టణము

ఆంధ్రులకు అనుకూలముగ

భోజనము

వంటచేయుట్రాహ్మణులు ఆంధ్రులు

ఫలహారము లన్నియును

ప్రశస్తముగ

నేతితోనే చేయబడును.

వాలంటీరు సిగరెట్లను

మాత్రమే వాడుడు

బజారులో యున్నట్టి రకము లన్నిటికంటె మిక్కిలి శుభ్రమైనది. 6000 సిగరెట్లు (పది, పదిగా పాట్లుముగ కట్టబడి యుండు) నిండుపెట్టె 1-కి రెండు రు 75.

8000 సిగరెట్లు (అరేబియా పాట్లుముగ కట్టబడి యుండు) సగముపెట్టె 1-కి రెండు రు 87-8-0

పెద్ద కంపెనీలకు, వ్యాపారస్తులకు కమిషన్ భారా శయ్యగా నీయబడును. యేజంట్లు కావలెను. కమిషన్, మం ది జీత మీయబడును. (1880)

పి. ఆర్. కిట్టి అందుకో, తంజావూరు.

క్రిస్టియన్లైన శ్రీ జేవగుప్త సన్యాశిరాజు

కవిరాజగ్రంథములు

1. ఆంధ్ర భగవద్గీతాశ్రుతి తన్యాశాశ్చర్యము (ప్రతి సంస్కృతీకమునకు సరియగు తెలుగుపద్యము 1-4-0 పారామర్శ కృతకుల్యయులు

2. మిరాబాయి చరిత్రము లేక హరిశ్చంద్ర సుధా రసము. ఇందు బ్రహ్మవిష్ణు మహేశ్వర ప్రోక్తములు, 0-12-0 ధ క్రజన కర్తవ్యసంజనములు.

3. సతీమణి-శ్రీ సీత కద్యరత్నావళి, బాలికా పాత కాలల కళ్యాణోపయోగము. 0-4-0

పుష్పాంజలి (Adoption of basket of flowers)

అపూర్వకల (New plot) కన్య. 1-0-0.

మేనేజరు:—కవిరాజ గ్రంథమాల.

(1882) చోడవరము, విశాఖపట్టణము జిల్లా.

మలయ చందనము

గనేరియా అను నెకరోగమునకు మరారము,

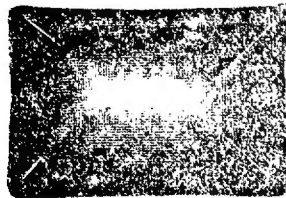
(1251)

కడ్యము లేదు. పిడికారితో మరలేదు. ఎలుపు, తెలుపు, వచ్చు, అను మూడు విధముల నెకరోగమును మూడు భాగులలో మాన్పును. అనేక రాజ కుటుంబములలో వాచబడిన గొప్ప ఔషధము. కల దన్నీ-1-కి రు 2-0-0. గంధర్వపార్శ్వనీ, రాజయంద్రీ.

ఆశ్చర్యములో నాశ్చర్యము.

వివోదమైన గాలి తలగడలు.

జిటియందుకు కొకాయయొక్క మరనీలను తీసికొని వానలసెనకలకు గాలిని నింపుకొని మరను మునుపటికెంతెక్కి

త్రయోజితలకును తదితర క్రమాసామన్యమునకును మిగుల క్రయోజనకరమైనది. ఒక సారిపరీక్షించి పొఖ్యమును పొందుట తలచిండు 1-కి అణాలు 0-8-0, తిపాలఖర్చు క్రత్యేకము

(536) చిరునామా:—ధనలక్ష్మి కంపెనీ, నెం. 6, వెంకటేశ మ్మిడి, సామలరావు పేట, మద్రాస్.

జూబులు

“జూదగాండు.”

అయ్యో, మహా ప్రళయకాలమునకు కాటకము అకాంతిలో జూబులు మాత్రమే కాదు గ్రామాదులందు జూద రింగులందు మొదలయి చిల్లరవోకి లక్కడక్కడ జరుగుచు కొన్ని పోలీసువారికి రిపోర్టులుంటున్నాయి. కొన్ని రిపోర్టులు కాక తటస్థించుటయు జరుగుచున్నది. రిపోర్టు యిన చోకి కేసులలో పోలీసువారు సమర్థతతో ప్రగతియింతులేరు. గ్రామాధికారులు నైపుణ్యముతో ప్రవర్తనలను లగుటయు, పోలీసులలో కొందరు నైపుణ్యమును లోనగుటయు జూదరింగులకు అపాహతులై చెలరేగుటకు కారణభూత మగుచున్నది. జూదములో ప్రవేశించువాడు బీదలీగాక భాగ్యవంతులు పలుకు బడి గర్వింపజూతు నైపుణ్యము గలరు. గ్రామాదులలో పిచ్చిగోరు లకు మామూలుగను. జూదరింగులకు చెలరేగుచున్న కొలది శరతులు మొదలగుటకు కారణ భూతమగును. మాత్రమే కాక గన్నకరం, మాస్తాబాద, నూరంబల్లి, గోపానూడెం, చిక్కవరం, నున్న, బండారనూడెం, వీరపల్లి, తిప్పకంట్ల, తేలగ్రామ, పెద ఆవులపల్లి, పుగుటూరు, గొడవల్లూరు, ఆరునూరు, బర్రాబాద, మానికొండ, కలవనూరుల మొదలగు కలుగ్రామాదులలో జూదమాడుట మిగుల ప్రబలియున్నది. పోలీసువారు చేతులపొందుట దేశాధికారులకు కారణమని ప్రభుత్వము వారికి విన్నవించుచున్నాము. జూదరింగులకు సాధ్యమైనంత త్వరలో ప్రభుత్వమువారు రణయటకు ప్రయత్నించుట యవసరమని విన్నవించుచున్నాము.

మాస్తాబాద శంకర వెంకటేశ్వరరావు. 18-1-19. గన్నకరం తాలూకా రైతులసంఘము కార్యదర్శి.

శ్రీ శైలమహాశైల దేవాలయము.

ఇశ్వరశాస్త్రమునకు భర్తాధికారము శ్రీమద్వంశరాచార్యస్వామివారిచే యున్నది. ఆచార్య ఉత్సవాది కార్యములు జరుపుటగాను వారికల్ల గొండలు కంట్రాక్టుకరపాండి స్వామిశ్రీమంజుటకేగాని యచ్చట జరుగు తోపాలోపములు బాగుపరచుచేరి సంకల్పమునకు ఆదాయము 15000 రూపాయలు లేక 16000 రూపాయలు అని వివచయిన్నాను. ఈదివ్యక్షేత్రమునకు దోర్నాల కనమన ఒకమార్గమును, నంది కొలుకురు ఆత్మకూరు - బైలాటి - భీమునికొలను మీదుగా రెండో మార్గమును, మోదరాబాదుకట్టునుండి నీరంగం గా ఘాటుఅరియు ఈ క్రమము నాణగు తోవతర్పడియున్నది. నేలకొలది యాశ్రయము అకవసరమగుటకు బహు కష్ట బడినకాక శ్రమపడుచున్నాను. ఇక దేవాలయము విషయము చెప్పవచ్చునలెను. పోకారములు, మంటపములు బహు పురాతనములై నందున క్రంగుచున్నవి. వానారూపులు తాల్పినవి కారణంబేనా. మెట్టమెట్ట పడినట్లు ఆవృక్షములు, తేలములో ఒక అన్నకరము పడిపోయిన వానిని కట్టించినవి ఇతర అత్యాశ్చర్యములు

ఈ మహాపర్యట ప్రాంతమును శ్రీశైల దివ్యక్షేత్ర దేవాలయములోని మంటపములు, ద్వారములు, పోకారములు కిక్కియులైనవని వివరుట కడకోచనీయముగానున్నది. ఇప్పటికి దాక్షిణ్యదేశ శ్రీకాటుకొలు నెట్లు ఈ దివ్యప్రకృతిక్షేత్రమును ఎంచినకు తెలిసికొనక తోడ్పడక యూరక యున్నారో తెలియదు. ఇదిగాక మామ చతుర్థకీ కరకాశ్రమి వాకవస్త్రము లిండుని చెప్పట కలదికావు. ఈదివ్యక్షేత్రమును ఎవరే కట్టింది అభివృద్ధికి తెచ్చిన వాటిలకు మనంక మనుటకు సంజనములేదు.

కన్నులు, పుల్లూవంతుల రామచంద్రయ్య. ఆశ్చర్య బుంగం.

నెల్లూలోని గడిచిదలు

మొగ్గురు మహమ్మదీయులు చచ్చుట అయ్యో! కడదిన మూడు సంవత్సరముల నుండి వీర పంతుగ దేశరా ఒకేదర్బారును నచ్చుటచేతకు హిందువులకు లై నెన్న ఇశ్చుకుండుటచేతకు, హిందువులు ఉత్సాహము జరిపినది లేదు. తరువాత హిందువులు కిదిలూ వ్యాఖ్యము తెచ్చిరి. నెల్లూరుజిల్లా మునెఫ్ కోర్టులో హిందువులు బహిరంగ బజారులలో బీదీలులగద్ద మేళములు వాయిండుకొన వచ్చునని దిక్రీయచ్చిరి. తరువాత మహమ్మదీయులు హిందువులు రాజీ పడుటకు ప్రయత్నించిరిగాని మహమ్మదీయులు రాజీపడుటకు అంగీకరించలేదు. తరువాత నెల్లూరులోని హిందువులందరు

బహిరంగగద్ద జరిపి ఈ నెల 22 వ తేదీ ఉత్సవము చేతు కలమునని తీర్మానించిరి. ఈనెల 21 వ తేదీ లై నెన్న తెచ్చుటకు కల్తెకుగారి కద్దకు ఎరుగువీపాటి వెళుటవలంపంతులు గాక మొదలగువాడు వెళ్లిరి. అందులకు వారు వెంటనండి యుత్సవము జరిపింపవలసివని దిక్రూటి కల్తెకు సాహెబు గారికి ఉత్తరువు చేసిరి ఎరుగువీపాటి వెంటనండి పంతులు గారు లై నెన్నతీసికొని పోలీసు స్టేషను మీదుగా వచ్చుచుండగా వారిని ఈ నెల 21 వ తేదీ సాయంత్రం 7 గంటలకు కొందరు దుర్బాగ్యులు తలపించి కొట్టిరి. వారికి మంచి వెబ్బులు తగిలినవి. వారిని తన్నుటచే హిందువులు నిరుత్సాహము కాక ఇంక నెట్లూరు నుత్సాహములైరి. ఈ దినము 22 తేదీ సాయంత్రము 8 గంటలకు ఉత్సవము రాజవీధిగోని అంజనేయస్వామివారి దేవాలయమునందండి బహుళమేళమి. మామ 8 వేల హిందువులు వచ్చియుండిరి. పురమందలి నాయకులందరు ఉత్సవములో వెంటించిరి. ఎలనో ఆమంచెర్ల కృష్ణారావు ముంగమూరు వెంటనెట్లూరావులందరూ గార్లు మాత్రము రాలేదు. టవున్ పోలీసులు రిజర్వు పోలీసులూలు ముందు నడచుచుండెను. పోలీసు దిక్రూటి నూరంబల్లి డెంటు తనాకిరీదాడు నర్సిర్ ఇక్ నెట్లూరు మొదలగు అధికారులు ఉత్సవమునకు ముందు వైపుకుండిరి. ఉత్సవము చిన్న బజారు పోలీసు స్టేషనుకడకుండు మనీయరద్దకు వచ్చుకప్పటికి జనులవైపు కడచొచ్చెను. ఆపుకు ముందుపోవు జనులు వెళుకు తగ్గినది. పోలీసులూలు ముందు వైపుకుండి ఆచ్చుల ఆగిరి. ఆపుకు 40 మంది మహమ్మదీయులు కత్తులు తీసికొని బజారులోనికి వచ్చి ఉత్సవము నడ్డగించిరి. అందులకు నర్సిర్ ఇక్ నెట్లూరు గారు వారి మరలి పాత్యుకమని చాల దూరము చెప్పిరి. అందులకు వారు నమ్మితివలేదు. ఆపుకు దిక్రూటి నూరంబల్లి డెంటుగారు అడ్డగించిన వారిని కాల్యవలసినవని పోలీసు ఘాటుకు ఉత్తర్య ఇచ్చిరి. వారు వెంటనే కాలిన్. బజారులో కొంతదూరము వచ్చినతరువాత తురల కాలిన్. మొగ్గురు మహమ్మదీయులు చరిపోయినారు. కొందరు కొనయూపింతో నున్నారు. హిందువులలోను మహమ్మదీయులలోను చాటుపుండి మంది వెబ్బులు తగిలినవి. ఇందులో నెండరు బ్రతుకుదుకో చెప్పటకు వీలులేదు. ఈరంగింపు జరుగు చున్నపుడు పురమంబందరు ఉత్సవము వెంటనే నుండుట చేత మహమ్మదీయులు కామాటి వీధిలో హిందువుల యిద్దలో క్రవేరించి శ్రీలకు చెరచింట్లు తెలియుచున్నది మహమ్మదీయులు చాల తొందర కలుగజేయుచున్నార. హిందువులందరు వికచక్రముతో నున్నారు. హిందువులు ఉత్సవముతో పూహు 10 వేలు వరకు వచ్చియుందున తోచుచున్నది కట్టుబంతులము అల్ల కల్లలముగా నున్నది. ఈదినము రాత్రి యెలుకుటి యల్లరులు జరుగునోయిరి ఆనోశముగా నున్నది — పోలీసు వారు చక్కగా పదిచేయుటకు తోడ్పడిరి దిక్రూటి నూరంబల్లి డెంటుగారును, నర్సిర్ ఇక్ నెట్లూరు గారును హిందువుల కృతజ్ఞతకు పాత్రులు. ఉత్సవము జరిపించుటకు వెంటనెట్లూ దిక్రూటి కల్తెకు సాహెబు గారు గలభా స్రాసంధ్యకు కాగానే వెళ్లిపోయినారు. ఇతర విషయము లన్నియు ముందుగాని వివరముగా తెలియదు.

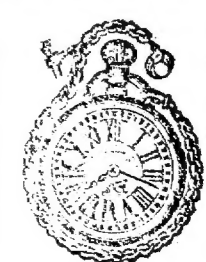
నెల్లూరు విలేఖరుడు.

శ్రీ మైలవరం బాలభారతి సమాజమువారు ఈనెల 25-వ తేదీ శనివారం రాత్రి బెజవాడలో

సావిత్రి నాటకమును

ప్రదర్శన మొనరింతురు. తేట్లవివరం:—రు.2, 1-8-0, రు. 1, అ.8, అ. 4. (1839) కె. కల్లాభిరామయ్య, కార్యదర్శి.

మైసూరు గడియారము వెల 1-కి రు 3-12-0 లు. ఇది అభీనులయంగును ఇంటియంగును మేకాలవై యుం చిన చాల అందముగా నుండును. వస్త్రేక గంటయూపులలో దీనికి మించిన వేరొకటి లేదని మేము భావించెదము.

అనల్ రయల్ గెజెట్ క్లబ్ గడియారము 4-8-0, అనల్ రాస్కోపు గడియారము వెల 4-0-0, దేలికో ధరియ నిక్టర్ వెండి గడియారము వెల 6-0-0, బ్రావెల్ గడియారము 8-8-0. వి. పి. చార్లెస్ షా. గ్యారంటీ యివ్వబడును. (1761) విలాసము:— కె. ఎ. సామి అందు కంపెనీ, 212 మింటస్ట్రీలు, మింటస్ట్రీల పోస్టు, మద్రాసు.

